ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday by
The Little Russian Nat'l Union
of America
at
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year...... $2.00 | To Europe:
half year...... 1.00 | per year...... $2.50
single copy...... .05 | half year...... 1.25

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить кождого четверга
видає
„РУСКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік...... $2.00 | До Европи:
на пів року 1.00 | на рік...... $2.50
поод. число .05 | на пів року 1.25

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 11-го червня 1914. Ч. 24. | VOL. XXII. Jersey City, N. J., Thursday, June 11, 1914. N. 24.

До відома всім відділам і членам Руського Народного Союза в Америці.

По довгій і зрілій розвазі, маючи на ціли єдино тільки добро нашої Організації, Головний Екзекутивний Комітет Р. Н. Союза на своїм засіданю дня 26-го мая б. р., покористовуючись §§ 91 і 93 статута Р. Н. Союза, рішив скликати і отсим проголошує, що

XIII-ТА ЗВИЧАЙНА ГОЛОВНА КОНВЕНЦІЯ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ

відбуде ся почавши від дня 7-го вересня (септембра) 1914 року, в місті Buffalo, N. Y.

Позаяк §. 9 поправлених статутів Р. Н. Союза в Америці, показав ся неконституційним і незгідним із загальними законами державними щодо ограниченя числа членів у відділі, длятого всі відділи Р. Н. Союза в Америці згідно з §. 9 статута Р. Н. Союза (але оригінальним), котрі сповнили всі приписи і постанови, означені статутом тої організації, мають право вибору делегата на висше згадану XIII-ту Головну Конвенцію.

Вибір делегатів має відбути ся протягом місяця червня (юнія) с. р. так, щоби до 7-го липня (юлія) с. р. всі делегати були вибрані, як також їх імена і адреси були заслані до Головного Уряду Р. Н. Союза на руки рекордового секретаря.

Жаден відділ Р. Н. Союза, котрий не був членом Організації що найменьше шість місяців до дня Конвенції, не має права до вибору делегата.

Відділи, котрі мають право до більше ніж одного голосу, застосують ся до §§ 17 і 18 статута.

Делегатом на Конвенцію може бути вибраний кождий член Р. Н. Союза, котрий є що найменьше 6 місяців членом дотичного відділу і Р. Н. Союза, та вміє читати і писати.

Ніякий відділ не може вибрати за делегата такого члена, котрий є рівночасно чи то головним чи місцевим урядником иншої подібної організації.

Відділи, котрі не хотять висилати делегатів, а хотіли би бути заступленими на Конвенції, мають застосувати ся до § 15.

Місце конвенційної галі і порядок Конвенції оголосить ся пізнійше.

Дано в Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 26-го мая 1914 року.

ДМ. КАПІТУЛА, предсідатель, АЛ. ШАРШОНЬ, касієр, С. ЯДЛОВСЬКИЙ, фінанс. секретар, М. УГОРЧАК, рекорд. секретар.

ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ БРАТІВ В СТАРІМ КРАЮ.

На вістку про страшне нещастє, в якім найшли ся наші братя в старім краю, Члени та Відділи нашої Орґанізації поспішили радо з помочию, складаючи щедрі жертви на „запомоговий фонд для голодуючих братів в старім краю".

Як послїдне зіставленє виказує, вплинуло на повисший фонд по день 7-го червня $4.484.99.

З сеї квоти вислано до тепер телеграфічно К 20.000 т. є. $4.090 на адресу Тов. „Сільський Господар" у Львові, котре займило ся сейчас розділенєм підмог поміж найбіднійші і найбільше потерпівші родини. **2.000 родин найшло поміч завдяки жертволюбивости наших Членів.**

Тут мусимо згадати, що наші Братя з Угорщини, які стоять в членах нашої Організації а навіть із поза нашої Орaґанізації, поспішили рівнож зі щедрими жертвами на поміч для галицьких братів.

Як з одної сторони з великим признанєм підносимо велику щедрість і жертволюбивість великої части наших Членів, так з другої сторони мусимо зі жалем признати, що найшли ся і такі, котрим не промовив до серця голос розпуки з голоду вмираючих братів.

На 394 Відділів нашої Орaґанізації 230 Відділів сповнило свій обовязок. 164 Відділів збуло цілу запомогову акцію мовчанкою. А є між ними такі Братства і Товариства, що мають гарний свій власний маєток та числять значне число членів. Чим оправдати їх байдужність в так важній справі народній? Чейже і найбіднійший Відділ може жертвувати хочби одного доляра або зібрати його дрібними датками поміж своїми членами!

Отсе відзиваємо ся впослїдне до тих Відділів, котрі ще свого обовязку не сповнили, з просьбою, щоби ще в тім місяци поспішили з присиланєм жертв. Нехай отже не бракне ні одного Відділу нашої Організації в загальнім списї жертводавців.

З кінцем місяця червня невідкличнo замкнемо збірну на повисший фонд і оголосимо жертви після Відділів.

Гол. Уряд Р. Н. Союза.

ПО КАТАСТРОФІ НА РІЦІ СЪВ. ЛАВРЕНТІЯ.

УКРАЇНЦІ ЖЕРТВОЮ КАТАСТРОФИ.

З Відня доносять: Тутешні ґазети переповнені телеграмами про подробиці страшної катастрофи „Емпрес оф Аерленд". Подробиці сї покривають ся по части зі змістом урядових вістий, з по части приносять нові відомости. І так пишуть часописи, що австрійське міністерство внутрішних справ, одержавши вістку про катастрофу, зажадало телеґрафічною дорогою інформаций, чи їхали тим кораблем які австрійські горожани і хто з них згинув. У відповідь прийшла лїста жертв, з якої виходить, що в сїй катастрофі згинуло кільканайцять австрійських горожан, між ними двох Українців: Іван Ковальський і Йосиф Цибуляк з Галичини. Часописи доносять дальше, що вратували ся лише пасажири І. і ІІ. кляси, натомісць з пасажирів ІІІ. кляси не виратував ся ніхто. Австрійські еміґранти, як пишуть віденські часописи, їдуть на Антверпію, а мало хто на Лїверпуль, отже й на корабли „Емпрес оф Аерленд" їхало австрійських горожан всього кільканайцять.

—о—

УТЕЧА ПОСЛА ВІТИКА.

ПОСОЛ ВІТИК В АМЕРИЦІ?

Нюйоркські німецькі часописи доносять в телеґрамах з Галичини, що Семен Вітик, український соціялїстичний посол до віденського парляменту втік до Америки. Причиною утечі мають бути великі довги, яких легкодушно наробив, а яких не мав відки сплатити. Коли би та вістка справдила ся, то ся утеча посла Вітика дуже сумно про нього съвідчила би, бо коли він утік, то безперечно тільки тому, що бояв ся криміналу. Як звісно, послів в Австрії може суд судити лише тоді, як видасть їх парлямент, а парлямент видає судови своїх членів **тільки за грубі провини.** Колиж посол Вітик аж мусів утікати перед судовою карою за свої грошеві справки, то мусїли вони бути доволї нечисті. Чоловік з нечистими руками не може і не сьміє грати жадної ролї в публичнім громадяньскім житю, без огляду на те, чи він в Европі, чи в Америці.

В тій справі приносить також відомости львівський український дневник „Нове Слово". Ось-що читаємо там:

Посол Вітик, один з перших піонірів соціялїстичного руху в Галичині, чоловік, якому пророкували сьвітлу будучність, покінчив свою особисту і полїтичну карієру так, як про се не прийшло нїколи нікому на думку. Довідуємо ся, що покинений своєю власною партією і своїми власними виборцями, полишивши без слївця подяки ріжних вірителів з десятками тисяч корон і закондикованi на 20 лїт посольські дієти, пійшов шукати красшої долї в... Америці. Посол Вітик усунув ся був з полїтичного овиду вже від пів року. Поїхав він до Тустанович (в дрогобицькім повіті, в Галичині) і там, занятий в одній нафтовій фірмі за невеликий гонорар, хотів „доробити ся" маєтку. Очевидно, що полишив зовсїм полїтику і партійну діяльність і мимо ріжних зазивів зі сторони партії не являв ся на ніяких зборах. Се цілковите усунене з полїтичного і партійного житя приневолило управу обох українських соціялїстичних фракцій у Львові виключити посла Вітика з партії, признаючи його послом, що стоїть поза партією і візвати до зложеня мандату.

На жаль, сеї ухвали не можна було доручити п. Вітикови з „браку адреси". Мимо кількамісячних пошукувань не вдало ся найти п. Вітика. Управа української соціялїстичної партії лиш з сього приводу не хотіла оголосити свого рішеня. Тимчасом п. Вітик, як голосно у Львові вже говорять, довідавши ся про се рішенє партії, а маючи на своїх плечах десятки тисяч корон довгу, понапозичуваних на підписи людий доброї волї, на жаль, у великій части бідаків, вийшов із сеї афери посередною дорогою до... Америки.

—о—

ЗАКІНЧЕНЄ ПРОЦЕСУ МОСКВОФІЛІВ У ЛЬВОВІ.

ВСІ ОСКАРЖЕНІ УВІЛЬНЕНІ ВІД ВИНИ І КАРИ.

Депеші з дня 8-го с. м. приносять вістку, що процес москвофілів у Львові закінчив ся увільненєм всіх оскаржених о зраду держави від вини і кари. Державний прокуратор цофнув внесений відклик проти увільняючого вироку судіїв присяжних.

Стільки доносять депеші.

Що вислїд процесу випав корисно для москвофілів, сего можна було вже заздалегідь надіяти ся, коли зважить ся, що в суді присяжних засідали виключно Поляки, а державу заступав державний прокуратор в особі Сивуляка, звісного яко „ряного" москвофіла. Цїлий процес се велика шопка, уладжена Поляками для замиленя очий австрійському правительству. Як звісно, Поляки вже від довшого часу завертають милосерно очима на царя-батюшку, якому також не на руку чимраз більше зростаюча сьвідомість нашого народа. Російське правительство, яке рікрічно видає кільканайцять мілїонів рублів на шпіонажу в Австрії, потрафило й тепер найти відповідні „впливи", щоби забезпечити своїм вихованкам увільняючий вирок.

Близше про закінченє процесу подамо, скоро наспіють краєві часописи.

—о—

ДОМАШНА ВІЙНА В АЛЬБАНІЇ.

ПОБІДА ВІЙСКА КНЯЗЯ ВІДА.

Депеші зі столиці Альбанії Дураццо доносять про побіду війска князя альбанського Віда над повстанцями. Повстанці віднесли недавно тому побіду над війском князя Віда і змусили його до утечі. Пятьтисячний відділ повстанців розпочав похід на місто Дураццо. Тут заступило їм дорогу війско Віда, яке по кровавій боротьбі розігнало повстанців.

Щоби полагодити внутрішні спори в Альбанії, офірували Злучені Держави, яко невтральна держава, своє посередництво через свого посла в Греції. Однак музульманське населенє Альбанії, котре викликало послїдне повстанє, рішучо не хоче узнати князя Віда своїм зверхником, домагаючи ся, щоби на княжім престолї засїв музульманин. Вони хотять бачити на альбанськім престолї бувшого міністра війни Ессад Пашу, якого князь Від казав увязнити і вивезти до Італії.

—о—

ЧОЛОВІК З ВІСЬМОМА ЖІНКАМИ.

КОНЕЦЬ НЕБЕЗПЕЧНОГО ОБМАНЦЯ.

Недавно в однім перворяднім готелю в Лондонї застрілив ся елеґантний чоловік, котрий називав себе майором Фіцґеральдом і втиснув ся в найвисші круги лондонської інтелїґенції, а котрий був по правді голосним обманцем.

В 1902. р. став він членом одного „великопанського" клюбу і був ним аж до 1909. р. Предсїдатель того клюбу оповідає цікаві річи про того нїби „майора". В 1909 р. — каже він — виїхав „майор" Фіцґеральд з Лондону і поручив менї переважно отвирати всї листи, які прийдуть до нього на адресу клюбу. Між листами, які я отворив, були також листи від його вісьмох жінок. Всї вони належали до образованих станів. З тих листів було видно, що всї женщини уважали себе законними жінками Фіцґеральда. Листи походили з ріжних частий Америки і там мабуть було головне поле дїяльности обманця. Зміст майже всїх листів був однаковий: Тяжкі докори, що Фіцґеральд зник без слїду і жаданя прислати обіцяні гроші. Один лист був дуже зворушаючий. Він походив від одної пані в Люїзіянї, яка йому доносила, що знаходить ся в поважнім станї і не може довше вкривати перед родичами свого подружа з ним. Правдоподібно забороняв Фіцґеральд своїм жінкам говорити комунебудь про їх подруже, аби тим лекше міг управляти дальше своє погане ремесло. Друга писала, що її малий синок завсїди питає, чи тато скоро вернеть ся, а й вона сама дуже за ним тужить. Инша знов доносила, що тяжко занедужала і що він мабуть не побачить вже її живою.

Коли „майор" вернув ся зі своєї подорожі, я оповів йому — розказує дальше предсїдатель того лондонського клюбу — що на його бажанє я отвирав його листи і змістом їх дуже счудований. Він зблїд як стїна і вийшов з листами. По кількох днях зявив ся у мене детектив і випитував ся про „майора". Він оповідав, що „майор" прирік одружити ся з одною княжною і сказав, що є спадкоємцем одного князївства. Я оповів детективови, що знав про Фіцґеральда, а він повідомив сейчас членів клюбу, якого обманця вони до себе приняли. День перед увязненєм Фіцґеральд відобрав собі житє.

ДО ОРҐАНІЗАТОРІВ І ЧЛЕНІВ Р. Н. СОЮЗА.

Всего один місяць позістає для тих, що хотять собі заслужити на гарну ювилейну памятку від Р. Н. Союза. Тому спішіть, щоби в тім послїднім місяци придбати відповідне число членів до Р. Н. Союза. Користайте з нагоди!

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ЧЕРВЕНЬ 1914 Р.

Член на цїле посмертне платить $1.50 а на половину посмертного 86 цнт.

СВОБОДА

НА ЗАПОМОГОВИЙ ФОНД ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ В ГАЛИЧИНІ.

В послідній тижни надіслали жертви слідуючі Добродії:

305. Гейзелтон, Па. Сестрицтво Покрова Пр. Богородиці, від. 216 Р. Н. С., жертвувало зі своєї каси для голодуючих **$3.00**

306. Клівленд, О. Збірка пп. Стефана Моровича і Григорія Андрійця. Жертви зложили слідуючі Добродії: М. Матїшин 50 ц.; С. Морозович, Г. Андрійцьо, Ф. Гнатків, Г. Степаняк, І. Кравець, І. Зук, М. Гусар, В. Гусар, І. Кочерга, І. Гнатків, М. Гуль, Марія Кравець, Настуня Кальницька, Марія Плетеня, Марія Кальницька, Марія Микита, Анна Лесик, Анна Ґермак, Розалїя Копінська, Зофія Кальницька, Розалїя Кіба, Настуня Коваль, Марія Лещишин, Анна Коваль, Евфрозина Чарнецька, Катерина Савчак і Катерина Гнатків по 25 ц.; Зофія Кальницька 10 ц. Оплата пересилки 12 ц. — Разом **$7.23**

307. Белфілд, Н. Д. Збірка від парохіян церкви сьв. Дмитрія в день Вознесеня, заходом Вп. Стефана Балагнюка **$12.15**

308. Ютіка, Н. Й. Братство сьв. Ап. Петра і Павла, від. 348 Р. Н. С., жертвувало з братської каси **$10.00**

309. Вілксбері, Па. Братство сьв. О. Николая. від. 99. Р. Н. С.:

а) Бр. сьв. О. Николая $10.00; П. Лавний і П. Дюк по 50 ц.; П. Корнова, І. Петрилка, А. Мандзиняк, І. Рачковський, М. Кучів, Й. Австро, П. Оберець, Я. Черешньовський, М. Фітяк, Ґ. Яцур, Т. Шнур і І. Скоріп по 25 ц. — Разом $14.00.

б) Читальня „Просьвіти" $5.00; В. Шклярик $1.00; П. Синюта, С. Свередюк і В. Сенюк по 50 ц.; І. Малищак, Н. Домбек і Д. Заблоцький по 25 ц. — Разом $8.25. Обі збірки разом **$22.25**

310. Вілксбері, Па. Сестрицтво Зачат. сьв. Анни, від. 307. Р. Н. С.: Сестр. Неп. Зачатія $2.50; Марія Халак і Марія Кутна по 50 ц.; Хима Білобрам 25 ц.; Катерина Терефенко 15 ц. — Разом **$3.90**

311. Клівленд, О. Збірка в церкві сьв. Ап. Петра і Павла в дни 31 мая с. р., уряджена заходами Всч. о. Д. Добротвора **$61.20**

312. Шікаґо, Ілл. Сестрицтво Пресьв. Богородиці, від. 125 Р. Н. С.: Сестр. Пр. Богородиці $15.00; Емілія Струтинська і Марія Білик по $2.50; Г. Весоловська і О. Телька по $1.00; Р. Паньчина 50 ц. — Разом **$22.50**

313. Ню Йорк, Н. Й. На весїлю п. Мих. Гриньковського і Фени Пухир зложили на зазив пп. М. Мудара і А. Скрабали жертви слідуючі Добродії: М. Мудар 50 ц.; А. Скрабала, К. Мудар, М. Міґоцький, Н. Даньчак, М. Луців і Т. Маланчук по 25 ц.; дрібними датками 50 ц. — Разом **$2.50**

314. Вестбурі, Л. Ай., Н. Й. Вп. Дмитро Липовий зложив на голодуючих даток в сумі **$1.00**

315. Йонкерс, Н. Й. Братство сьв. Андрея. від. 12 Р. Н. С., жертвувало з братс. каси **$5.00**

316. Бофало, Н. Й. Братство сьв. Івана Хрестителя, від. 15 Р. Н. С., жертвувало з братської каси **$5.00**

317. Ансонїя, Конн. Братство сьв. Ап. Петра і Павла, від. 10. Р. Н. С.: Я. Качмар, Т. Ціркот, о. М. Данилович і А. Горбаль по $1.00; Д. Сидоряк, П. Патуляк і І. Глива по 50 ц.; Т. Шкурат, М. Студент, С. Підбережняк, О. Яріш, А. Нецьо, М. Кухар, І. Перун, Т. Ґлюс, А. Докля, Л. Дзямба, А. Брухаль, К. Горбаль, В. Підбережняк і В. Оґроднік по 25 ц.; А. Клянцко 20 ц.; П. Дацко 15 ц.; дрібними датками $1.10. — Разом **$10.45**

РАЗОМ $166.13.

3 перенесеня (ч. 23) $4.318.86; з днем 8 червня виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $4.484.99.

ВСЇМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ ЩИРЕ СПАСИБІГ!

СПРОСТОВАНЄ.

Отсим простуємо похибку, яка зайшла у виказї жертв для голодуючих, поміщеним в ч. 22-ім „Свободи" (число порядкове виказу 249): Оголошену квоту $2.80 зложили додатково члени Тов. „Мол. Клюб Поступовий", від. 70 Р. Н. С. в Джерзи Сіти, Н. Дж. а не як мильно подано члени Тов. „Укр. Соколів", від. 170 Р. Н. С.

Адмінїстрация „Свободи".

ЖЕРТВИ НА ЮВИЛЕЙНИЙ ДАР ДЛЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ".

В послідним тижни надіслали жертви слідуючі Добродії:

109. Рарітан, Н. Дж. На весїлю п. Якова Данилюка, дня 30. мая зложили на зазив п. І. Бриґіди до рук пп. І. Пастирнака і М. Чопика жертви на прив. укр. ґімназію в Збаражи отсї Добродії: Анна і Яків Данилюк (молоді) $1.00; І. Бриґіда 30 ц.; Дж. Мутик, М. Василюк, І. Тимчук, К. Бізуб, І. Пастирнак і М. Глядик по 25 ц.; Ф. Зборолюк і С. Томас по 15 ц.; М. Чопик, Я. Гладїй і Е. Григорчук по 10 ц.; А. Галас, А. Ґреґа і Н. Данилюк по 5 ц. — Разом **$3.55**

3 перенесеня (ч. 22) $892.80; з днем 8 червня виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $896.35.

ВСЇМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ В ІМЕНИ „РІДНОЇ ШКОЛИ" ЩИРЕ СПАСИБІГ!

НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

Вестбурі, Л. Ай., Н. Й. Вп. Олекса Гладкий член Тов. „Просьвіта", від. 334 Р. Н. Союза, зложив на закупно квадратових метрів жертву в сумі **$2.00**

3 перенесеня (ч. 23) $542.13; з днем 8 червня виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $546.13.

ВСЇМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ В ІМЕНИ „СОКОЛА-БАТЬКА" ДРУЖНЕ ГАРАЗД!

ДОПИСИ

З DETROIT, MICH.

ВЕЛИКА І СЕРДЕЧНА ПРОСЬБА ДО ВИСОКОПРЕОСЬВЯЩЕНОГО АРХІЄРЕЯ КИР СОТЕРА!

Високопреосьвященний Владико, котрого ми всї глубоко поважаєм, любимо і з повним відданєм сповняємо кождий приказ. Тому маємо надію, що Високопреосьвященний Владика вислухають нашу просьбу і полагодять справу нашої парохії в Дітройт, Міш.

В нашій парохії сьв. Івана Хрест. вже від двох місяців нема сьвященика, чому? годі відгадати, бо не знаємо чия в тім вина — чи Високопреосьвященого Владики, чи їх секретаря о. Стецюка? Як довідуємо ся з часописи, внесло сьвященьство велику скаргу до Високопреосьвященого Владики на отця Стецюка, котрий горячо рядить дієцезією. Так і ми парохіяни в Дітройт, Міш., мусимо удаватись з просьбою через часопись до Високопреосьвященого Владики, бо наші листовні просьби видно опинились в коши отця Стецюка і дуже можливе, що Високопреосьвященний Владика нїщо не знають о наших попередних просьбах.

Нашій гр. кат. Церкві сьв. Івана Хрест., на Вест Сайд Дітройт, Міш., грозить руїна, а тим більше, що о два бльоки в віддаленю є царославна церква. Люди видячи, що так довгий час нема нї сьвященика нї відправи в їх церкві, не надумуючись ідуть громадно одні до дарославної церкви, а другі до польських костелів. І так одні покидають свій обряд і переходять раз на завсїгди на схизму, а другі стають поляками, ворогами української народности. Аби сему запобічи, просимо Високопреосьвященого Владику взяти так важну справу під розвагу! Бо як Високопреосьвященому Владиці залежить на гр. кат. вірі, то і нам залежить, щоби число Українців не зменшало ся! Рівночасно просимо Всеч. Отців Духовних, щоби занялись згаданою справою.

ПАРОХІЯЛЬНИЙ КОМІТЕТ:

Петро Пуцило, предс., Антін Корило, кас., Іван Ґрошко, секр.

—0—

З NEWARK, N. J.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СЬВЯТО В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

В суботу, дня 23-го мая с. р. обходила нюарська українська громада память столїтних народин Т. Шевченка. Се ювилейне сьвято уладжували місцеві українські брацтва і товариства, або радше вибраний споміж них комітет, який доклав усїх зусиль, щоб річниця народженя найбільшого сина України була відпразнована гідно і достойно. І заходи сього комітету увінчали ся повним успіхом, бо Шевченківський ювилей відбув ся так красно і величаво, як не відбуло ся ще доси в Нюарку жадне инше українське сьвято.

На програму сього ювилейного сьвята складали ся дві головні точки, а то: маніфестаційний похід улицями міста та концерт в однїй з найбільших і найкрасших саль Нюарку, „Колоссеум".

Похід розпочав ся о год. 4 сполудня (з улиці Полк, в долїшній кілници міста), а перейшов він осередними, найкрасшими і найрухливійшими улицями Нюарку. В сїм поході взяли участь слідуючі брацтва і товариства: Український Боян, тов. Богдана Хмельницького, бр. сьв. Івана Хрестителя, бр. сьв. Володимира Вел., тов. Січ, тов. Сокіл, тов. Гайдамаки і тов. Т. Шевченка. Щоб заімпонувати Американцям як найбільшим числом, прилучили ся до походу і многі такі Українцї, які ще не зорґанізовані в товариствах так, що всїх учасників походу було поверх 800 душ; число се, як на нюарських Українців, є досить поважне. Розуміє ся само собою, що всї брацтва і товариства виступили святочно, з прапорами і відзнаками. Крім того як члени так і не-члени товариств мали пришпилені на вилогах сурдутів гарні нарочно на сю цїль роблені синьожовті кокарди з портретом Тараса.

Уформованє походу було таке: На переді їхала кінна полїція в числі 8 мужа з 9-им капітаном на чолї. Хоч задачею полїції було удержувати в порядку рух, який, мимоходом кажучи, є в середині Нюарку незвичайно великий, то на дїлї виглядала вона радше на причет, бандерію, нїж на сторожу публичного безпеченства. За кінною полїцією слїдувала відкрита, в американські і українські кольори прибрана повозка, в якій находили ся о. П. Понятишин, п. В. Дж. Кернс, нюарський адвокат і великий прихильник Українців та пп. Д. Мних і Ю. Іванців. Відтак їхав верхом п. Ст. Головчак, головний впорядчик походу; через плече була в нього перекинена широка синьожовта шарфа, а в руках невеличкий американський прапор. За ним ішла банда; за бандою 4 перші товариства. В середині походу була друга банда, а за нею йшли прочі товариства і, так сказатиб, Українцї-добровольцї, значить такі, що самі пристали до походу. Похід ішов чвірками. — Годить ся піднести, що із всїх учасників походу найкрасше презентували ся „Січовики" тому, що всї вони мали українські однострої і ленти; було се до вподоби й американській публицї, яка підчас походу кількакратно їх оплескувала.

Около год. 7. вечером станув похід у горішній стороні міста при „Колосеум", де по одногодиннім відпочинку почала ся друга часть програми Шевченківського сьвята, себто концерт.

Концерт отворив місцевий парох о. П. Понятишин горячою промовою, вказуючи на сї причини, ізза яких дороге є кождому сьвідомому Українцеви імя Тараса. По о. Понятишину говорив по анґлїйськи про Українців взагалі, а про Шевченка зокрема п. В. Дж. Кернс. Згаданий меценас говорив через 20 мінут, а його промова була так влучна і загально приступна, що могли її зрозуміти навіть ті Українцї, які ще не довго перебувають в Америці. Належить згадати, що п. Кернс є не абияким знавцем українських справ і яко такий дає він відчити про Українців по ріжних американських клюбах.

Потім ішли на переміну хори, декламації, вокальні і музичні соля, продукції орхестри ім. Лисенка з Ню Йорку та відчит. Тому, що програма концерту складала ся аж з 20 точок, неможливою річию говорити про кожду точку зосібна; що я тут зроблю, то хиба зберу відповідні точки до купи та скажу про них як найзагальнїйше. Зачну від хорів.

Місцевий „Український Боян" співав такі кусники: „Завіщанє", Шевченко-Вербицький, подвійні хори в супроводї орхестри; „Чого менї тяжко", Шевченко-Волшин, мішаний хор; Вязанка народних пісень, дїточий хор; „Ой чого ти почорнїло", Шевченко-Воробкевич, мішаний хор: Думи мої, Шевченко-Лисенко, мішаний хор з орхестрою: „Гуляли", Нїжанковський, мужеський хор і „Молитва", Кониський-Лисенко, жіночий хор з орхестрою. Хорами управляв місцевий дякоучитель п. Т. Каськів і вийшли вони під кождим оглядом бездоганно. Співаки були певні себе, держали знаменито такт, виконували докладно всякі „пяна, пянїсіма" і т. д. та вимовляли виразно слова. Поодинокі голоси були дуже сильно і рівномірно заступлені, що треба завдячити дякоучителеви з Джерзи Сіти п. В. Каськову, який взяв участь в концертї разом з добірнїйшими співаками свого хору. Сольові партії співав п. Микитишин з Джерзи Сіти.

Односпівів (соль) було два. „Де ти бродиш моя доле", (Чарнов-Кропивницький), альтове сольо в супроводї фортепяна співала панна М. Бігунівна"; а „На що менї чорні брови" (Шевченко-Лисенко) сопранове сольо також в супроводї фортепяна співала панна А. Базарніцька. Обидві сї солїстки орудують незвичайно звінкими і чистими голосами, і колиб так судьба була позволила їм перейти співацьку школу, то певно булиб вийшли з них не абиякі артистки.

Скрипкове сольо „Гом, світ гом" відіграв п. М. Корикора з Ню Йорку. Його гру схарактеризували найлїпше деякі наші штукарі з Нюарку, даючи п. Корикорі прізвище „скрипкар-чарівник". За те мусів він виступати з наддатком.

Деклямацій було пять. Пан Т. Мірус деклямував „Кавказ"; п. В. Дїдилївський „Встань, Прометею"; п. П. Кравчук „Гайдамаки"; школярка З. Шереметівна „Розрита могила"; п. Т. Гладкий „Сон" і панна Е. Сидорчуківна „До живих і мертвих"... Із самих наголовків наведених деклямацій можна пізнати, що вони є дуже трудні; мимо сього однак деклятатори віддали їх з чутєм і повним зрозумінєм річи. Найкрасшеж вивязали ся із своєї задачі п. П. Кравчук і панна Е. Сидорчуківна.

Відчит про Шевченка і його значінє мав п. К. Баґрій. Хоч відчит був дуже солїдно оброблений та відповідно виголошений, то одначе не приніс він такої користи, яку міг принести. Причина лежала в тім, що був він трохи за далеко в програмі поміщений та що публика, а властиво бувші учасники походу були потомлені, отже й не слухали його, як треба. Крім того перешкаджали слуханю відчиту й малі дїти, які ізза пізної пори метушили ся на руках материй...

Музичний супровід до хорів виконувала нюйорська орхестра ім. Лисенка під управою п. П. Гуменюка; вона продукувала ся також в часї павз. Хоч ся орхестра є ще молода, то за те грала вона цїлком „ол райт".

Вкінци сказав ще маленьку промову п. В. Дїдилївський, загріваючи присутних до любови свого народу, і відспіванєм українського та американського гимнів закінчило ся торжество около 11. год. в ночи. — По концертї уладили собі брацтва і товариства, які брали участь в поході, спільний комерс і забаву, яка продовжала ся в як найкрасшім порядку до 2. год. по півночи.

Публики на концертї, судячи із розпроданих білетів, було близько тисячки. Безперечно, що в Нюарку могли Українцї своєю присутностю на концертї лїпше донисати, так щож, коли на темноту, байдужість, хрунївство і ренеґацтво нашого людоньку нїхто ще не вийнайшов лїку анї в старій нашій вітчинї, анї у вітчинї новій, Америці. Як що особливо впадало на концертї в очи, то поважне число американської публики, яка опісля висказувала ся про концерт дуже прихильно. Головною причиною, яка стягнула Американців на Шевченківське сьвято, був український, нюарський „Боян", який в навечерє минувшого Нового Року продукував ся публично в парку при ялинцї, що її уладило було місто. Треба ще добавити, що анґлїйські програми концерту з довшими або коротшими замітками про Шевченка були поміщені у всїх нюарських часописях.

З доокола́них місцевостий були присутні на концертї в Нюарку отсї патріоти: Впр. о. М. Підгорецький та п. М. Климко з своєю супругою з Ню Йорку: панї Ю. Зволинська і п. І. Переговський з Перт Амбой, Н. Дж.; цїле тов. „Січ" із Картерет, Н. Дж.; п. П. Лозинський, дякоучитель з Йонкерс, Н. Й. та кілька осіб з Джерзи Сіти, Н. Дж.

Чистий дохід з концерту виносив 70 дол. Із сеї суми призначено 30 дол. на голодуючих в Галичинї, 30 дол. на „Рідну Школу", а 10 дол. на Український Город у Львові. Сей дохід можна було докладно обчислити доперва в минувшім тижни, і ся обставина була причиною, що допись про Шевченківське сьвято в Нюарку не була скорше поміщена у „Свободї".

Ось так представляєть ся в головних зарисах велике Шевченківське сьвято, відсьвятковане українською патріотичною громадою в Нюарку. Розвідавши дещо від місцевих, знакомих менї громадян і приглянувшись дечому своїми власними очима, я прийшов до переконаня, що найбільша похвала за уладженє сього сьвята належить ся двом особм: Впр. о. Понятишину, місцевому пароxови і п. Теодозію Каськову, місцевому дякоучителеви. Оба сї патріоти знали, що я хочу написати дещо про їх сьвято до „Свободи" і просили мене, щоби я їх не хвалив... Я їх отже не хвалю, бо не потребую, бо місцеві громадяни знають їх вартість і без моєї хвальби, — але не згадати про них на отсїм місци я не міг. Нехай же вони не гнївають ся на мене за те, що їм поправдї слушно і справедливо належить ся.

Гість.

—0—

З ROCHESTER, N. Y.

Коротке справозданє з віча.

Орґанїзація Українців в Рочестер, Н. Й., скликала на день 31. мая народне віче, на котре прибуло кілька соток народу. На деннім порядку були дві справи: руської школи і будови Народного Дому. Віче отворив т. Яцко Кисіль і на його внесенє вибрано предсїдателем т. Степана Склепковича. Тов. Склепкович обнявши провід, подякував зібраним за вибір, пояснив коротко цїль віча і візвав присутних, щоби з увагою вислухали рефератів. Відтак покликав на секретарів тт. В. Зубика і С. Гривнака і удїлив голосу т. С. Гривнакови, котрий зі зрозумінєм представив зібраним невідрадне положенє наших переселенців в Рочестер, а відтак говорив про конечну потребу української школи в Рочестер. Наші дїти — говорив — винародовлюють ся; ті, котрі тут уроджені, не знають добре своєї рідної мови, а все через те, що брак своєї рідної школи, брак свого професора. Ми повинні як найскорше о се подбати.

В дискусії забирало голос богато бесїдників. Між иншими т. Васильків вказав зібраним на Нїмців, Поляків та Жидів, котрі в самім Рочестер мають по кілька шкіл, а ми Українцї, не то що нїчого подібного не маємо, але навіть до тепер „не мали часу" про се і подумати. Час отже найвисший виповнити ту прогалину. Говорили ще тт. Мелех, Ґенсьоровський і Стецура. Стецура вказував на ті прикрі відносини Українців в Галичинї і Росії, де з одної сторони польська шляхта всїми силами старає ся недопустити правдивої осьвіти між темних наших братів, а з другої сторони замість просьвіти царює кнут і нагайка. В тім самім дусї говорив і т. Я. Кисїль, котрий візвав присутних до вибраня шкільного комітету. По промовах ще кількох бесїдників предсїдатель т. Ск. поставив таку резолюцію: Українська Громада в Рочестер, зібрана на вічу дня 31. мая, констатує, що потреба української школи в Рочестер являєть ся необхідною конечностю і длятого ухвалює, щоби нинїшне віче вибрало шкільний комітет, який має обовязок в як найкоротшім часї поробити стараня около заснованя української народної школи в Рочестер. Резолюцію сю одноголосно ухвалено.

Другий реферат в справі будови Народного Дому в Рочестер виголосив т. І. Пастущин. Вказав на ті обставини, які вигнали нас з рідного краю шукати лучшої долї на вільній земли Вашінґтона, і хоча ми по части і знайшли тут долю, то однак поза тим вже про нїщо не дбаємо. Коли инші народи орґанїзують ся в силу, будують величаві Народні Доми, де знаходять приміщенє всї Товариства, де кождий кождої хвилї може прийти, забавити ся, розірвати ся по працї, прочитати часопись чи книжку, то у нас на цїлі Злучені Держави нема ще майже одного Нар. Дому, а все то лише через нашу байдужність. Візвав отже присутних, щоби роздумали добре над тою важною справою. Нас Українців в Рочестер є около 3.000 душ, тож справа може легко удати ся. Най би лише знайшло ся нас тисячка, а кождий офірував би лише по $10.00, то маємо вже поважну квоту, бо $10.000.00. В тїй справі вивязала ся оживлена дискусія. Забирали голос тт. Польовий і Крик (мол.), а кождий з них взивав горячо до складаня жертв на будову Нар. Дому, або до купленя готового вже дому, котрий властне деякі вже і оглядали. Тов. Гривнак виказав цифрами, скілько викидаємо ми гроша з своєї кишенї на оплату галь на забави, представленя і т. и. Тов. Васильків візвав вибрати комітет, котрий би в протягу двох тижнів розслїдив цїлу справу і вислїд подав до відома загалу. Тов. Боднар візвав до складаня жертв, а т. Федь Горбусь піддав гадку, щоби жонаті складали по $10.00 а нежонаті по $5.00.

Приступлено до вибору Видїлу. Вийшли: Ів. Пастущин, предс.; Ів. Крик (мол.), містопр.; Яцко Кисїль, кас.; Сильв. Ґривнак, заст. кас.; Василь Зубик, секр. рек.; Микола Залецький, секр. фін.; Микола Шевчук, господар; Іван Теребушка, хорунжий. До Видїлу вибрані: Дмитро Федак, Степан Свирида, Михайло Шеремета, Григор. Боднар, Дмитро Музичка, Антін Тимків і Іван Крик (стар.). Комісія шконтруюча: Микола Кучмій, Онуфрій Шеремета і Н. Васильків.

Посїм предс. т. Склепкович, заявивши, що його реферат про економічне і політичне положенє Українців в Америці задля браку часу мусить нинї відпасти, подякував всїм за численну участь, візвав до щирої працї і аґітації коло розпочатого дїла, запросив вибраний Видїл на засїданє на день 5. червня і на тім закінчив віче, взиваючи тепер присутних, щоби зголошували ся у секретарів і заявили, яку хто квоту жертвує на будову Нар. Дому. І показало ся, що між нами є люди ідейні, правдиві патріоти, котрі розуміють вагу справи. На вічну памятку і для заохоти других подаємо імена тих, котрі перші зголосили ся з жертвами і позичками, і маємо повну надію, що за тими ще не многими поспішать і инші чи то з жертвами (хочби і найменшими) чи то з позичками. По $10.00 жертвували: Т. Горбусь, І. Пастущин, В. Федьків, І. Крик (мол.), І. Крик (стар.), І. Теребушка, О. Шеремета, І. Притула, Т. Польовий, Я. Швець, Н. Кучмій (Івана), Д. Федик, М. Кучмій, Д. Братусь, Д. Татиґа, М. Шевчук, І. Демкар, В. Зубик і М. Плюта; по $5.00: П. Федик, А Войчишин, М. Луцишин, І. Тичківський, Ю. Долїшний, М. Гаврилів, Гр. Боднар, Т. Кучмій, П. Богданович, І. Базюк, І. Романів, І. Крупка, С. Рештник, Гр. Чалий, С. Гривнак і А. Тимків. Надто обіцяли позички: І. Крик (мол.) $500.00, І. Притула $100.00, П. Федик $10.00, Я. Щурик $[illegible]00.00, І. Дорофей $200.00, М. Залецький $1.000.00. Честь і слава їм! Най тепер не бракне з нас анї одного і анї одної, котрі би відтягнули ся від так важного дїла. Тому зголошуйте ся всї як один у секретаря і касієра що вечера в читальни „Просьвіта" 529 Клінтон стр. від год. 8-ої веч. і складайте жертви, а в короткім часї стане наш власний величавий Народний Дім, що буде гордостию і доказом сили Українців в Рочестер.

Василь Зубик і Сильверстер Гривнак, секретарі віча.

КАЛЄНДАР.

ЧЕРВЕНЬ.

н ст.	Дні	РУСЬКІ СЬВЯТА	с. ст.
11	Ч	Теодозії діви муч.	29
12	П	Ісакія далмат.	30
13	С	Єрмія ап. і Єрмея муч.	31
14	Н	Червень. 1. по Сош. Всіх Сьв.	1
15	П	Никифора патриярха	2
16	В	Лукіяна муч.	3
17	С	Митрофана патр.	4

Христя Алчевська.

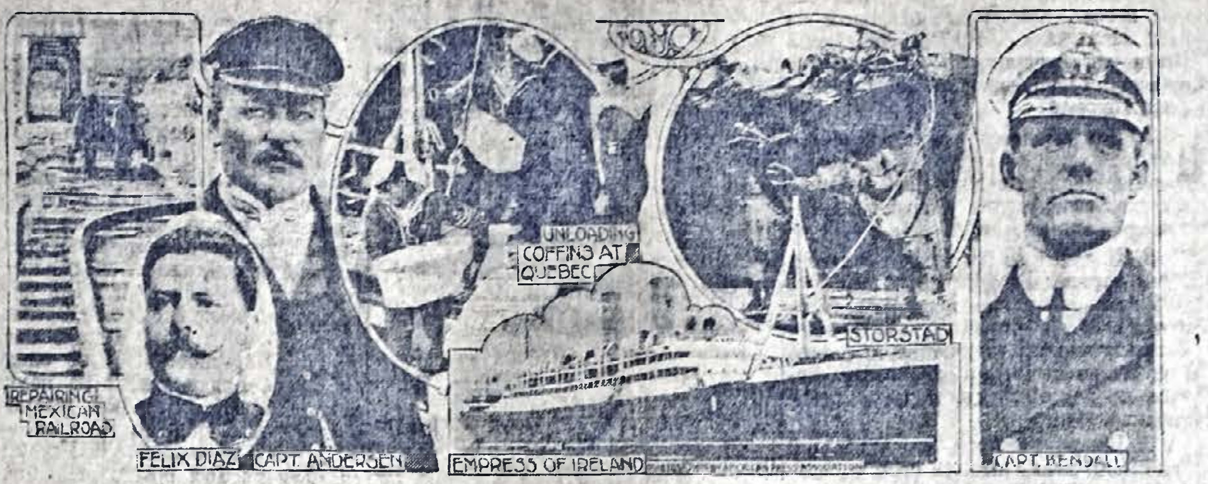
ІВАНОВИ ФРАНКОВИ.

Всї муки коханого краю,
Всї сльози народу свого,
Складав ти в зболїлому серцї
Й ридало воно!...
І степу безкрайого пісня
І море народнїх страждань
Мов темная нічка лягали
На білую скрань!...
І Ти, як Мойсей, все журив ся,
Що нарід не вчує Тебе,
Що більш не вратує Вкраїна
І волї й себе...
Учителю! Воля ще верне!
З Тобою — ми всї: не ридай...
...Народе вкраїнський! народе!
Франка повитай!...

УКРАЇНСЬКИМ ТОВАРИСТВАМ.

Ясний сокіл серед степу
На простори поглядає
І у гору дужі крила
Гордо й весело здіймає: —
„Гей ви, братя — соколята,
„Прилетіть до мене, милі —
„Ми полинемо на волю,
„Де народнї грають хвилї.
„Ми з народнім любим морем
„Поєднаємо ся в полі,
„Темні тюрми розруйнуєм
„І рабам здобудем волї!"...

З ТИЖНЯ.

Корабель компанії Кенедіен Пасіфік „Емпрес оф Аерленд" зударив ся на ріці сьв. Лаврентія недалеко Фатер Пойнт з норвеґським угльовцем „Сторстад", а внаслідок того пароплав „Емпрес оф Аерленд" пішов на дно 90 стіп глубокої ріки, потягнувши за собою жертви в числї майже 1000 людий; около 500 осіб із пасажирів і корабельної прислуги вератувано. Канадійське й анґлійське правительства розвели докладне слїдство. Капітан корабля „Емпрес оф Аерленд" Кендал і капітан парохода „Сторстад" Андерсон винують один другого за сю катастрофу. Тіла потонувших людий, які вдало ся віднайти, перевезено до Квібек. — Ситуація в Мексику остає незмінена. Війска Функстона (американські) і мексиканські ребелянти занимають ся пильно направою зелїзниції поза містом Вера Круз. — Ходять чутки, що братанок екс-президента Порфирія Діяза, Фелікс Діяз має бути кандидатом на місце президента Гуерти, який скорше чи пізнїйше мусить уступити.

НОВИНКИ.

З Америки.

НЕВЖЕЖ СПРАВДІ „КОРОЛЬ ЖУРНАЛІСТИКИ"?

У деяких старокраєвих часописях появила ся на днях сензаційна новинка п. з. „Король журналїстики". Тим королем мав би бути Луіс Гамерлінґ, президент „Американського Стоваришення Чужомовних Часописий", якого портрет помістили ми в 7. числі „Свободи" (з 12. лютого 1914) з нагоди сьвяткованя пятих роковин заснованя сього міжнародного товариства.

У згаданій новинці є богато незгідних з правдою інформацій, які треба конче спростувати. Отже в Американськім Стоваришеню Чужомовних Часописий (чи як пишуть старокраєві ґазети: в „Союзі заграничних часописий") є не 534 але 626 часописий, друкованих на 29 ріжних мовах. Сї часописи не є власностю стоваришеня, але видають їх ріжні люди і ріжні організації чужинецького походженя для своїх однодумців чи членів. (Тут належить між иншими і наша „Свобода"). Заслуга Гамерлінґа в тім, що він се стоваришене покликав до житя і ревно ним опікуєть ся. А чому він се зробив? — Для бізнесу!

Луіс Гамерлінґ се собі спритний і проворний бізнесмен, який прийшов на сьвіт у славних галицьких Бродах (там він має навіть свою реальність і резиденцію), але живучи змалку в Америцї — геть замериканізував ся... Він заложив осібне товариство і, ставши його головою, стягнув нібито під один прапор кількасот всіляких видавництв. Гамерлінґови пощастило ся, бо в Америці всім таким як Гамерлінґ шастить ся.

Раз до року скликує „король журналїстики" всіх видавців репрезентованих в його союзі часописий і справляє їм гарний бенкет, на котрім виголошують принагідні бесїди всілякі американські політикери. Гамерлінґ росте постійно в силу і готов завдяки союзови часописий зробити навіть високу політичну карієру...

Спритний „король журналїстики" робить у заложенім собою товаристві золоті інтереси. Він видає два рази на місяць невеличкий журнал п. н. „Амерікен Лідер", у якім — треба признати — заступаєть ся дуже горячо за всякими чужинцями, але рівночасно робить собі величезну рекляму. Гамерлінґ заложив бюро оголошень, у якім працює справдї кількадесять осіб, але се є його приватна власність і товариство має з того... дулю. Який же інтерес мають усі ті часописи, що належать до Гамерлінґового товариства? А ось який.

Гамерлінґ збирає від ріжнородних американських фірм чи поодиноких торговців всякі оголошеня і велить собі за них добре платити. Сї оголошеня розсилає він по всїх тих часописях, які належать до його товариства і за їх поміщене платить їм відповідну квоту (відтягнувши собі належну провізію). Отже „бізнес" лежить у тім, що належачі до „союза" часописи дістають легкою дорогою (без ніяких заходів зі свого боку) „адвертайзменти" (анонси), а „часописний король" рахує собі відповідний процент (який — се його „бізнес") за посередництво. З самого початку Гамерлінґ мав тільки одно бюро і то невеличке в Ню Йорку, а тепер має вже три: в Ню Йорку (велике на кілька комнат), в Шікаґо і в Лондонї (Анґлія).

Часописний союз не закладає очевидно ніяких своїх часописий в Америцї (се був би дуже ризиковний і ховзкий бізнес), але за те п. Гамерлінґ, як тільки почує, що денебудь почала виходити нова чужинецька часопись (анґлїйські і німецькі часописи тут не належать, бо вони мають свої питомі орґанїзації) — зараз приєднує її до свого товариства і... робить бізнес — для себе і для других.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА В КАНАДІЙСЬКІМ МІСТІ.

В місті Едмонтонї (провінція Альберта), отворено фабрику дротяних виробів. Властителем є Українець п. Никифорук. Фабрика незвичайно гарно розвиваєть ся мимо свого короткого істнованя. Фабрика ся одержала від міста контракт до оброблення дротом високого моста на девятій улици. Роботу сю покінчено 12 днїв скорше ніж була умова. Місто зовсім задоволене роботою. Фабрика ся одержала вже знова кілька більших контрактів.

ПРОЦЕС ПРОТИ КАЦАПА В КАНАДІ.

Дня 22. мая зачав ся в найвисшім судї в Едмонтонї (провінція Альберта) процес українського діяча в Канадї п. Рудика проти кацапа Шандра, котрий, як звісно, вийшов минулого року послом, завдяки аґітації ковбасами і горівкою. Сей процес ведеть ся о відшкодоване 15.000 дол., о які п. Рудик заскаржив Шандра за арештоване його підчас виборів в 1913. р. Процес не скінчив ся ще, бо не було деяких сьвідків, а іменно: д-ра Лавфорда з Пакану, який увільнив п. Рудика від арештованя і п. Кроса, дженерал аторней, який післав п. Рудикови від себе лист, що був причиною арештованя. Сьвідки сї мали явитись на день 1. червня і того дня справа мала бути закінчена.

Про вислїд розправи покищо не маємо ще відомости.

КІЛЬКО ЗЕМЛІ УПРАВЛЯЮТЬ В КАНАДІ.

Статистичне бюро департаменту торговлї і промислу в Отаві, столицї Канади, видало звіт, в якім оповіщує, що в девяти канадійських провінціях лише 2.6% простору є під управою під теперішну пору, то значить, що на кождих 40 акрів землї один є під управою, а 39 стоїть пусто.

ЧОЛОВІК ЗІ СВИНСЬКИМ ОКОМ.

До одного шпиталю в Балтімор, Мд., привезли якогось Давида Кейна з Ґетісбурґа, що на лївім оці мав непрозору роґівку. Лікарі усунули хорому хоре око і дали йому очну галку зі свинї. Операція удала ся і хлопець видить тим оком цілком добре як свиня.

ЧИ КРАВЧЕНКО БУДЕ ПОКАРАНИЙ СМЕРТЮ?

З Вінніпеґу (провінція Манітоба) доносять: Мимо того, що зібрано петицію з поверх 40.000 підписами, щоб Кравченка не карано смертю, здаєть ся, що та петиція лишить ся без успіху. Судія, відсилаючи сю петицію до міністерства судівництва в Отаві, заявив, щоб не руководитись жадною ласкою зглядом Кравченка, бо він повинен повиснути за убитє чоловіка.

З українських земель.

ДВА І ПІВ МІЛЇОНА НА РЕҐУЛЯЦІЮ РІК.

В суботу, дня 23. мая, дістало намісництво у Львові телєґрафічну вістку з міністерства публичних робіт у Відни, що правительство призначило на реґуляцію галицьких рік два і пів мілїона корон. Часть гроший буде ужита на покритє шкід, яких наробили повени в 1913. р. З виплатою сеї квоти зволїкало міністерство публичних робіт і скарбу довгі місяцї, аж вкінци уступило, як з усїх сторін стали напирати. Роботи мають зачати ся сейчас.

ЯК ХЛОП ВІДДАВ ПАНОВИ ПАНЩИНЯНІ БУКИ.

З села Курян бережанського повіта (в Галичинї) пишуть до львівської „Свободи": В нашім селї стала ся цікава подія в „день свободи". Сивий дідусь Пилип Бабій, що має звиш 70 літ, пішов по воду на фільварок дідича Вольфарта. Коли вертав ся з водою, на дорозї здибав його дідич Стах Вольфарт і кинув ся на старця з палицею та з криком: „Ти стара сьвіньо, не віш, жи тутай ні вольно брац воду!" тай вдарив його три рази палицею. Однак старець, котрий брав буки ще за небіжки панщини, витягнув коромесло і дав кілька разів дідичеви по плечах так, що панок загубив капелюх і рукавички в болоті та дав ногам знати. І може старий був би ще лїпше бив, але пан молодий, бо ледво має 25 літ, тай добре втікав. Люди, що були сьвідками тої події, питали старого, за що він так гатив пана гей би яку худобину, а старий цілком поважно відповів: „Нинї минає 66 літ від знесеня панщини, а акуратно пів столїтя від того часу, як його дід бив мене на панщинї, а я тепер віддав йому своє."

РУХ ПРОТИ ГОРІВКИ В ГАЛИЧИНЇ.

До львівського українського дневника „Нового Слова" пишуть з Коломиї: Яко відрадну появу треба занотувати, що протиалькогольний рух між Українцями щораз більше здобуває собі прихильників. Ті, що спочатку сей рух легковажили, тепер вже самі побачили, що сей рух є для нас бажаний, а навіть конечний. Про живучість сеї ідеї говорить найкрасше те, що село за селом покидає горівку. Від коли засновано філїю „Відродженя" в Коломиї, і в тім повітї почав ширити ся протиалькогольний рух. Коломийська філїя істнує вже 3 місяцї і в такім короткім часї стала ся одною з найрухливійших. За короткий час свого істнованя здобула 60 нових членів споміж всїх верств нашої суспільности. Потішаючим обявом є те, що богато учителїв вписує ся до „Відродженя", а потім у своїм селї ширять поміж селянами сю ідею. Також 28 шкільних зарядів коломийського повіта зобовязало ся сею справою щиро занятись. Все те зачате так ще недавно, а вже приносить гарні плоди. Не забула філїя також і про відчити. Доси відбули ся відчити зі сьвітляними образами в селах: Балинцях, (300 учасників), Мишинї, Камінцї малій та Коломиї — по 100—200 учасників. В плянї своєї дальшої діяльности має філїя намір обїхати всї села Коломийщини.

КАЦАПИ СЬВЯТКУЮТЬ ПАМЯТЬ ШЕВЧЕНКА.

Львівські кацапи, які мають свою читальню общества імени Качковського, уладили концерт в честь Шевченка в салї „Народного Дому". В програму входило: орхестра мандолїністів (три окремі точки!), деклямація „Утопленої" Шевченка, хорові продукції творів: Лисенка, Січинського і Колесси (самі „кляті мазепинці"!) і промова редактора „Прикарпатской Руси" С. Лабенського на тему „Російські національні ідеали в творчости Шевченка". Справдї цікава річ, що сказав „господин" редактор кацапської газети, друкованої в 600 примірниках?! Чейже не став доказувати, що за „російсько-національні ідеали" запроторено Шевченка на 10 літ на засланє і на тяжкі буки і злиднї, які змарнували його житє та загнали передчасно в могилу?!

НЕМА САРАНЧІ В ГАЛИЧИНЇ.

Вістка, що в деяких сторонах Галичини появила ся сарана, показала ся неправдивою. Понад Львів летїли також через кілька днїв хмари сих комах, але то були звичайні важки або русалки. Є се комахи зовсім нешкідливі, бо живлять ся не ростинами, але дрібонькими комашками і тому є навіть пожиточні. Памножило ся їх так богато через торічні слоти.

З ПОЛЬСЬКИХ КРАДЕЖИЙ В ГАЛИЧИНЇ.

В почтовім урядї в місті Кракові, в Галичинї, вкрав урядник Вільчек 192.000 кор. Вільчек був занятий у відділї грошевих листів і користаючи з доброї нагоди вкрав з грошевих листів згадану суму. Крадїж викрито на другий день рано і аж вполудне розіслано за ним стежні листи. Здаєть ся, що Вільчек втік до Росиї, бо редакція одної варшавської газети дістала від него лист, в котрім він доносить, що гроші взяв не для крадежи, але щоби пімстити ся на австрійськім урядї за кривду, яку йому зробив. Дирекція почт визначила за зловлене злодія і віднукане гроший значну нагороду. Як доносять дальші вісти, часть гроший знайдено у його спільника, котрий лишив ся в Кракові. Злодій узяв зі собою лише третю часть усїх гроший.

СТРАШНА ПРИГОДА НА ЗЕЛЇЗНИЦИ.

Страшна пригода на зелїзници стала ся перед кількома днями в місті Перемишли в Галичинї. Жінка зелїзничого урядника Антона Кохайського переходила так неосторожно зелїзничим шляхом, що дістала ся під колеса особового поїзду. Нещасливій відтяло голову і роздерло тіло на кусні. Того дня мало якраз відбути ся срібне весїлє (25-літні роковини шлюбу) подругів і чоловік дожидав жінки у сьвяточнім одїню, коли нараз внесено до дому пошматоване тіло нещасливої.

УТЕЧА КАНАЛОМ.

З карного заведеня у Львові, в Галичинї, втік недавно Ілько Дачишин, що походить із села Домініканських Борок. Він відчинив підчас проходу на подвірє каналову крату і скочивши до каналу, втік ним до русла ріки Полтви.

ВОЄННІ ГРИ В КИЄВІ.

До Києва виїхав з Петербурґа міністер війни Сухомлїнов, щоби взяти участь у воєнній грі, уладженій там за приміром австрійських воєнних гор. Крім міністра виїхали до Києва також инші висші ґенерали, котрі будуть учасниками сих гор.

З широкого сьвіта.

ЩО ГОВОРИВ ХОТОВИЦЬКИЙ В РОСІЇ ПРО ЦАРЕСЛАВНУ АҐІТАЦІЮ В АМЕРИЦЇ.

Перед 2-ма тижнями мав у Петербурзї, столиці Росії, у Всеросійськім національнім клюбі бувший нюйорський протоєрей Хотовицький реферат на тему „Русскіе Галичане и Угроруссы въ Америкѣ". В рефераті говорив він про те, що „русскіе" з Угорщини і з Галичини, як лише вступлять на американську землю, вільну від австрійських поліцаїв, то сейчас ідуть просто до православної церкви і скидають зі себе унію. За 10 літ повстало там 100 православних парохій без ніякої пропаґанди ані аґітації. Обговорював діяльність українського духовеньства, ствердив безсильність єпископа Ортинського у Злучених Державах і єпископа Будки в Канадї і висловив своє глибоке переконанє, що Американська Русь буде розсадником російського духа і патріотизму в Галичинї й Угорщинї і, що вона відограє величезну, рішаючу ролю в долї Прикарпатської Руси. На третий день Хотовицький виступив у буджетовій комісії думи з домаганем, щоби ухвалила 8 тисяч рублїв на „русскій эмиґрантскій домъ" в Ню Йорку. Буджетова комісія думи рішила на внесенє посла Шінґарйова давати вдвоє більше, 15 тисяч рублїв річно на сей еміґраційний дім. Ось ще один з богато яркиx доказів, що урядова Росія дає гроші на цареславну пропаґанду серед австрійських Русинів в Америцї.

МІСЬКА РАДА СТОЛИЦЇ ПЕТЕРБУРГА ЗАВСТИДАЛА РОСІЙСЬКИЙ УРЯД.

Як звісно, російський уряд заборонив обходити сьвято Шевченка в цілій Росії: заборонив правити по нім панахиду; заборонив посьвятити місце під його памятник в столици України — Києві і навіть заборонив їздити на могилу Тараса в Каневі над Дніпром коло Києва. Проти сього виступили, як ми вже писали, не лише Українці всюди, де лише живуть, але і поступові Москалї. Поступові Москалї виступили з протестом в російській державній думі в Петербурзі, а тепер, як доносять російські газети, пішла за думою і міська рада російської столиції Петербурґа (вона складаєть ся в більшости з поступових людий) та, щоби показати своє невдоволене урядови, а прихильність і приязнь Українцям — ухвалила виплатити 500 рублів на памятник Тарасови Шевченкови в Києві, столицї України.

ЗДАЮТЬ ІСПИТ НА ВИБОРЦІВ.

Доси знали люди про іспити до шкіл, іспити на урядників, учителів і т. д. А тепер повстають щораз то нові іспити. Ось після нового іміґраційного закона Бурнета у Злучених Державах мають держати іспити з іміґрантами і пускати лише письменних. А знова на Угорщинї заведено новий виборчий закон до сойму, після котрого виборче право мають лише письменні мущини. Неписьменним угорський закон не дає горожанських прав, отже не признає їх за рівноправних горожан. Минулого місяця ходили іспитові комісії по містах і селах та екзаменували людий на виборців. В столицї Угорщини Будапештї здало іспит на виборців лише 40.000 мущин (місто має до 1.000.000 населеня). Одначе в Будапештї ще розмірно доволї є письменних. По меньших містах і по селах далеко меньше грамотних. Дуже мале грамотних знайдено серед угорських Русинів і тому мало буде руських виборців. Приповідку „бідному все вітер в очи" — треба буде тепер змінити на таку: „Неписьменному все вітер в очи!"

ПОМЕР ФРАНЦ КОШУТ.

Перед двома тижнями помер на Угорщинї довголїтний провідник мадярської партії незавиcимости Франц Кошут. У своїй політицї він видержав був до кінця житя, але в останних роках зблизив ся був трохи до правительства і тим спричинив розбитє своєї партії. Меньша часть спокійнїйших послів незавиcимців держала ся старого хорого Кошута, а більша часть рішучійших та острійших послів пішла під проводом посла Юста. Тепер, здаєть ся, незавиcимці злучать ся, але мимо того вони вже не мають давної сили і на Угорщинї править президент міністрів граф Стефан Тіса, котрий має в соймі велику більшість так званих урядових послів.

ПОЛЇТИЧНИЙ ТРУП.

З Праги (Австрія, край Чехія) доносять: Заступник чеського посла Швіґи, котрий — як викрило ся — стояв на услугах поліції, адвокат др. Бучек вніс жалобу неважности. Вчера о першій годинї в ночи одержав д-р Бучек за посередництвом намісництва відповідь міністра внутрішних справ на просьбу о звільнене поліцийних урядників від урядової тайни і покликаня їх на сьвідків в процесї Швіґи. Відповідь була відмовна. В поінформованих кругах оповідають, що в лучности з процесом Швіґи розкриєть ся богато таких річий, котрі скомпромітують богато визначних осіб. Швіґа сильно пригноблений і занепав на здоровлю.

ЧОГО ДЇТИ МОЖУТЬ НАВЧИТИСЬ У РОСІЇ?

В Росії, в царстві шибениць навіть дїти бавлять ся в царів і вішають. От про що доносять російські газети: В селї Домбатівці, в київській ґубернії, сїльські дїти бавили ся в „суд" і засудили одного зі своїх товаришів на смерть через повішенє. Відвели хлопчика в ліс і там його повісили. Коли його здіймили і відкрутили петлю, він вже був мертвий. Один зі „судіїв", перестрашений своїм вчинком, кинув ся в ріку і втопив ся.

РОЗНОЩИК ГАЗЕТ ПОСЛОМ.

Підчас останних виборів до французького парляменту вибрано послом в пятім виборчім окрузї міста Ліль розносчика газет Раґебона. Противний його кандидат, що перепав великою більшостю голосів, був ґраф Геспель, що походить зі старого французького роду. Раґебо має 52 роки і 10 дїтий. Аж до скликаня парляменту буде Раґебо дальше розношиком дневників, бо з сього він живе й удержує численну родину. По скликаню палати послів буде Раґебо брати 10.000 франків річно і певно покине своє дотеперішне занятє. В розмові з одним редактором заявив Раґебо, що він є проти 3-літньої служби, але на випадок війни Франциї піде сейчас разом зі синами в ряди оборонців рідного краю.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by
The Little Russian Nat'l Union of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Оплачувати ґазету треба завсіди з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий перекаэ, котрий дістанете від почтара або аґента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, коли з гори не було назначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

ГОТУЙМО СЯ НА КОНВЕНЦІЮ!

Чоловік стріляє, а Бог кулі носить — каже наша народна приповідка. Ми всі думали, що XIII. головна конвенція Р. Н. Союза відбудеть ся аж по трох літах, а тут вийшло таке, що для добра орґанізації сю конвенцію треба було конечно приспішити. До приспішеня сеї конвенції були дуже важні причини, які збирали ся через кілька останних місяців. Головний екзекутивний комітет Р. Н. Союза розважав сї причини довший уже час, аж нарешті на останнім своїм засіданю рішив ся (очевидно не самовільно, а на підставі відповідних параґрафів статута) на дуже важний крок, а тим кроком: **скликанє XIII. головної конвенції до Бофало.**

Проголошенє XIII. гол. конвенції нас немало задивувало, бо ми на сю конвенцію рихтували ся аж по трох літах. Та коли ми побачили чорне на білім, що конвенцію скликуєть ся не з якихось особистих причин головних урядників, але **для добра орґанізації**, то наше здивованє мусїло уступити, а на його місце прийшла розважна постанова: **нехай буде так, як ухвалила головна управа нашої орґанізації, до котрої ми маємо повне довірє, бо вона доси у нічім нам не спроневірила ся.**

Ми певні, що загал членів Р. Н. Союза не буде противний приспішеню конвенції, бо се приспішенє вийде на користь орґанізації, а навіть на користь кождого члена зокрема. „Кікувати" можуть хиба дуже злобні, або дуже ограничені, попросту глупі люди, а таких — Богу дякувати — в нашій орґанізації нема. Колиж ми маємо запевнений спокій з боку наших Союзовців, і коли ми певні, що ті Союзовці зроблять усе те, що до них належить — то щож нам журити ся торічним снігом?... що нам журити ся тими „благородними" людцями, яким скорий і постійний зріст нашої орґанізації є солию в оці, кісткою в горлі та колькою в боці?

Отже ми маємо готовити ся на конвенцію. А як се зробити? — 1. Вибрати розумних, совісних і чесних делеґатів. 2. Дати тим делеґатам відповідні порученя і поученя. 3. Містити свої проєкти в орґані Р. Н. Союза.

Кождий делеґат повинен бути розумний, щоб міг за кождий раз визнати ся в даній ситуації; повинен бути совісний, щоб виповняв свої обовязки як слід; повинен бути чесний, щоб не дав ся нікому намовити до злого, нечесного діла.

Кождий правний відділ нашої орґанізації, вибравши делеґата, повинен дати йому потрібні вказівки, після яких він має поступати на конвенції. Жадному делеґатови не вільно забувати, що він є заступником всіх членів свого відділу і що повинен поводити ся на конвенції так, аби — не дай Боже — ті члени не потребували за него соромити ся.

Кождий відділ Р. Н. Союза, а навіть кождий член зокрема має право оголосити в „Свободі" свій конвенційний проєкт, котрий повинен мати на цїли загальне добро цілої орґанізації. Щодо тих проєктів, то ми позволимо собі на сїм місци поставити осьтакі вказівки і вимоги:

1. Кождий проєкт має бути оброблений коротко і до річи. Кожду точку дозволясть ся відповідно пояснити або інакше: заосмотрити у відповідні коментарі (примітки).

2. Полемізованє одних проєктодавців з другими не допускаєть ся, бо з того може вийти лиш непотрібне баламутство або і сварка. Кождому вільно сказати свою гадку отверто і ясно (тут же не Росія!), а як ся гадка комусь не подобаєть ся, то нехай її не приймає.

3. Вільно домагати ся ухваленя в орґанізації нових якихось прав чи привілеїв, а знесеня инших, які по думці внескодавця є для орґанізації невідповідні, недогідні, шкідливі.

4. Кождий проєкт повинен бути поділений на відповідні точки: того хочу а того не хочу; ся річ має в орґанізації лишити ся на далї, а сю належить знести; одну річ треба завести нову, иншу поправити чи доповнити, а ще иншу яко непрактичну — усунути.

5. Кождий проєкт треба написати так, щоби хтось по його прочитаню не міг сказати: той проєктодавець руководить ся завистию чи злобою; або: той чоловік не має на приміті добра орґанізації, але свій власний інтерес.

6. Проєкт, ухвалений цілим відділом на мітінґу, має бути потверджений власноручними підписами місцевих урядників (принайменше підписами предсїдателя і рекордового секретаря) і відділовою печаткою. Проєкт, написаний одиницею, може мати підпис правдивий (се було би найліпше) або видуманий. Можна також підписати ся ініціялами (початковими буквами імени і назвиска) або якимнебудь знаком чи словом. Розумієть ся, що правдиве імя проєктодавця мусить бути редакції знане, бо инакше цілий проєкт не міг би бути поміщений.

На конвенційні проєкти ми отвираємо в „Свободі" осібну рубрику і кождісінький надісланий нам проєкт помістимо в біжучім порядку. У проєктах не будемо робити ніяких змін, хиба лише найпотрібнійші язикові та ортоґрафічні поправки. В виду того треба старати ся, щоби надсилані до „Свободи" проєкти мали хоч яку-таку вартість, бо коли хтось напише собі своїми власними руками сьвідоцтво духового убожества, то ми сьому не будемо винні і за се відповідати не можемо.

Були колись часи, що „Свобода" просила, а навіть ганьбила і грозила, щоби хтось змилував ся та написав якийнебудь конвенційний проєкт. Тепер уже ті „патриярхальні" часи безповоротно минули. Тепер — славити Бога — у нашій орґанізації є доволї людий, які не тільки уміють, але і хотять писати тоді, коли іде річ про якесь загальне народне добро. Чиж треба просити, щоби чесний і совісний Союзовець сповнив свій моральний обовязок супроти своєї рідної і дорогої собі орґанізації? — Ні! Хто дбає совісно про своє власне майно, той не потребує анї просьби анї грозьби. Наші славні Союзовці не потребують захоти до доброго діла; вони роблять добро самі без нїчиєї принуки і без посторонних впливів.

Боже помагай на добре діло!

ФОНД АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ІМ. О. МИКОЛИ СТЕФАНОВИЧА.

Дня 25. червня 1911. року відбуло ся в Пітсбурґ, Па., всенародне віче, на якім з ініціятиви кількох наших патріотів (найбільше потрудив ся в тїй справі о. М. Данилович) постановлено зібрати суму $2.000 на фонд імени бл. п. о. М. Стефановича. Ухвалено віддати сей фонд під управу „Українського Педаґоґічного Товариства" у Львові, а се Товариство має всї відсотки уживати на просьвітні цїли, головно на удержанє приватних українських ґімназій і учительських семинарів в Галичині.

На тім вічу вибрано осібний комітет, який мав заняти ся збиранєм складок на названий висше фонд. Протягом року зібрано (складали головно відділи Р. Н. Союза і поодинокі члени нашої орґанізації) округло $1.500, які відіслано до Краєвого Союза Кредитового у Львові на процент. Послїдна головна конвенція Р. Н. Союза в Вілкс-бері ухвалила на тусаму цїль $500 і в той спосіб повстала проєктована на пітсбурськім вічу квота. Усї ті гроші якийсь час процентували ся, а перед пару тижнями фонд ім. о. М. Стефановича ввійшов уже в житє. Близші подробиці найдуть наші читачі у двох низше поміщених письмах, надісланих нам зі старого краю.

Ч. 2226|14

Львів, дня 28. цьвітня 1914.

До
Сьвітлої Президії
Руського Народного Союза
в
Макаду, Па.

Супроти того, що фонд американських Українців ім. бл. п. о. Миколи Стефановича виносить (як нас о тім повідомляє Краєвий Союз Кредитовий), **вже квоту 10.496 К 16 сот., отже після постанов фондаційного акту фондація ся може увійти в житє, почуваємо ся до обовязку зложити отсим до рук Сьвітлої Президії Руського Народного Союза заяву, що Головна Управа Українського Педагогічного Товариства переймає на себе обовязок завідуваня сею фондацією відповідно до постанов фондаційного акту з дати Лейтроб, Па., 21. лютого 1912. р., виставленого о. М. Даниловичом.**

По думці сього акту не сьміє основний капітал фонду бл п. о. М. Стефановича в квоті 10.000 К під ніяким услівєм бути нарушений, а відсотки його призначені на приватні українські ґімназії і учительські семинарі. Колиб обставини так змінились, що українські приватні ґімназії і семинарі не потребувалиб підмоги (в разї коли будуть удержавлені), **переходить сей фонд на власність Українського Педагоґічного Товариства.** Переймаючи отже на себе завідуванє згаданою фондацією, заявляє отсим Головна Управа Товариства, що точно буде придержуватись наведених в горі постанов фондаційного акту та буде пильнувати, щоб воля благородних фондаторів та жертводавців під кождим зглядом була пошанована.

Заразом почуваємо ся до милого обовязку висказати на сїм місци сердечну подяку ініціяторам фондації, членам комітету, що займав ся збіркою гроший та усїм жертводавцям.

Хай сьвідомість сповненя великого, благородного діла буде їм нагородою за принесену жертву!

З глубоким поважанєм

За Головну Управу:

Гладишовський,
А. Дутчак.

Печатка: Українське Педаґоґічне Товариство.

Ч. 3692|14 Львів, 16. мая 1914

До
Сьвітлої Президії
Руського Народного Союза в Америці
на руки Впов. Дмитра Капітули,
Головного Предсїдателя
в Макаду, Па.

Доносимо вічливо, що **по мисли цїнного письма з дня 1. цьвітня 1914. ми утворили на книжочці вкладк. Ч. 3580. фондацію ім. бл. п. о. Миколи Стефановича та застерегли, що капітал фондаційний в сумі десять тисяч корон має раз на все зістати ненарушений, а відсотки від тогож капіталу мають бути виплачувані Українському Педаґоґічному Товариству у Львові на цїли установлені волею фундаторів т. є на фонд удержаня приватних українських ґімназій.**

Супроти того, що в дни нинїшнім на згаданій вкладцї Ч. 3580. було сальдо в квоті К 10.496.16, тож надвишку понад зелїзний капітал, т. є. К 496.16 виплатили ми Українському Педаґоґічному Товариству.

В сей спосіб сповнили ми порученє Сьвітлої Президії, та при тїй нагоді позволяємо собі висказати велику пошану Американській Руси за утворенє уже другої з ряду фондації.

Поручаємо рівнож і на дальше нашу інституцію ласкавим зглядам, для дальших евентуально складати маючих ся фондацій, та остаємо

з високим поважанєм

КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ У ЛЬВОВІ

Гладишовський, Григорій Саїк.

З хвилї.

О. ІВАН АРДАН І ЕП. ОРТИНСЬКИЙ.

За се, що ми виступили проти вивоженя гроший українських робітників в Америцї до папської скарбницї в Римі, напало на нас дві ґазети — попівська „Америка" й арданівська „Народна Воля". Що виступить проти нас „Америка", ми сподївали ся, бо вже був би хиба конець сьвіта, як би і попівська ґазета не хотїла служити попівській справі, але не сподївали ся ми того по „Народній Волї". Тай не тільки ми, але може й епископ Ортинський не сподївав ся того, а може навіть і читачі „Народної Волї" не сподївали ся, що о. Ардан прийде на поміч філядельфійській попівській ґазетї „Америцї". Але чи о. Ардан мало приніс в дарунку американській Українї несподїванок? Тож приніс ще одну, може й не остатну.

О. Ардан в останнім (23) числї „Н. В.", навівши слова зі „Свободи" із зазивом, щоби нарід не давав гроший на „Петрів гріш", а радше зложив на голодуючих в Галичинї, пише так: „Таке писанє з боку (котрого?) „Свободи" є сьмішне, а заразом і підле". Дальше знова так пише: „Міряйте одною міркою і Шептицького і Ортинського, але не кидайте болотом на Ортинського". А кінчить свою статю о. Ардан отсими словами:

„Тепер Ортинський патріотом вже не є, бо тим, що проти него пишуть і їх товаришам хоче ся самим носити на голові макітру і тому голосять у „Свободі", що треба иншого епископа—епископа патріота. Але розумні люде знають дуже добре, що то все лише інтриґа і брехня, що слїдуючий епископ, если справдї инчий прийде, буде так само перше слугою папи і католицької церкви, а аж опісля сином свого народа — як і Ортинський".

Ось-так пише о. Ардан. Як бачили читачі „Нар. Волї", а тепер бачать і читачі „Свободи", на його думку се сьмішне і підле взивати нарід, щоби не давав на „Петрів гріш", але на голодуючих братів.

Цїкаво, чому ми тим зазивом провинили ся в очах о. Ардана. Чи не тому, що о. Ардан зібрав на голодуючих радикалів і соціялістів в Галичинї аж $7.50, а „Свобода" тільки не цілих $5.000.00? Здаєть ся, що тому. Вже лїпше висипати в папську скарбницю — гадає собі він — ніж голодуючі мають дістати кусник хлїба від своїх заморських братів з рук немилого о. Арданови старого („малоросійського") Союза чи його орґану „Свободи". Се, розуміеть ся, також „точка погляду".

Дальше взиває нас о. Ардан, щоби ми міряли одною міркою і митрополита Шептицького й епископа Ортинського, а не кидали болотом на Ортинського. На се ми відповімо о. Ардановн, що ми на епископа Ортинського не кидали болотом, а тільки критикували безсторонно його публичну горожанську діяльність, таксамо як се робимо у відношеню до **кождого** чоловіка, коли прийдеть ся нам говорити про його публичну діяльність. Що ми инакше пишемо про митр. Шептицького, а инакше про еп. Ортинського, то не тому, що буцїмто ми прикладаємо иншу мірку, але власне длятого, що міримо діяльність обох одною і тоюсамою міркою. Похвалити еп. Ортинського або докоряти митр. Шептицькому могли би ми тільки тоді, як би ми до обох прикладали иншу і несправедливу мірку. Але її мусїли би ми позичити у о. Ардана, а ми сього боїмо ся, бо о. Ардан любить зараз арештувати. Вже лїпше ми лишимо ся зі своєю міркою, а о. Ардан зі своєю.

Вкінци о. Ардан викмітував собі, що „Свобода" чи Союз хоче усунути еп. Ортинського, а постарати ся о иншого та остерігає нарід перед новим епископом, бо він буде такийсамий як еп. Ортинський.

Ми собі представляємо, як о. Ардан дійшов до того „кмітунку". Сїв повний страху на столець, закурив файку і гадає: Гм?! „Свобода" пише проти складок на „Петрів гріш"; значить — вона пише проти папи, а дальше значить папа римський мусів „Свободи" налякати ся; а колиж він налякав ся, то ще дальше значить, що він мусить перед „Свободою" уступити. А все те вкінци разом до купи значить, що „Свобода" побідила! Що з того виходить? Справа ясна. Папа спитаєть ся, чого „малоросійський" Союз хоче, а сей, також справа ясна, скаже, що хоче нового епископа і подасть свого кандидата, а тим кандидатом буде якийсь чоловік з „малоросійського" Союза.

І вже є розвязка.

На се нема ради. Страх має великі очи...

О. Ардан знає, що новий Союз створив епископ Ортинський одним замахом на старий Союз. З його ребра сотворив новий Союз. Ту „Еву" притулив о. Ардан до себе, але вона бідна сохне-вяне, а старий „Адам" хоч без ребра, а росте і росте. Вдячність еп. Ортинському за те, що вийняв ребро зі старого Союза, належить ся від о. Ардана, „попечителя" того ребра, але страх перед новим епископом не потрібний. Як ходить о те, щоби добити новий Союз, то вже найдуть ся „просьвітителї" від посмертних, а о. Ардан своєю невмілою політикою і скоками їм поможе.

На конець ще одна замітка. О. Ардан впевняє читачів „Н. В.", що знає „з достовірного жерела", що „Свобода" зробила змову, щоби усунути еп. Ортинського. Можемо відповісти о. Ардановн, що „Свобода виступала проти еп. Ортинського ясно й отверто, а не потребувала аж тайних змов, а о. Ардана можемо запевнити, що се „жерело" з якого він черпає „достовірні відомости", лежить на його столї, називаєть ся каламар, містить в собі чорнило і коштує 5 центів. Се знаємо також з достовірного жерела.

ПОРОЖНІ МОШОНКИ В НОВІМ СОЮЗЇ.

Ріжні люди і ріжні ґазети оповідали, що новий Союз в Скрентонї має порожні мошонки. Що „просьвітитель" Кульчицький взяв посмертного 1.000 долярів, се ми знали, бо до того признав ся і новий Союз і самий Кульчицький. Але 1.000 долярів ще не амінь. Могли бути в новім Союзї ще инші, нові гроші. Тому то ми так з легким серцем не хотїли вірити поголоскам про порожні мошонки нового Союза. Але тепер вже мусимо вірити, бо новий Союз дав ті порожні мошонки відфотоґрафувати і помістив їх „піксчери" в останнім числї „Народної Волї", нехай видить сьвіт і невірні Томи (нїбито „Свобода" і „малоросійський" Союз). Отже тепер вже віримо і мусимо вірити, що то порожні мошонки, бо видко чорне на білім.

Але новий Союз не хоче тих порожних мошонок. Пише і не жартує (бо є підписаний уряд), що дасть їх добрим людям, коли пришлють йому членські вкладки, себто доляри до таких мошонок.

Зрозуміла річ, що новому Союзови прикро з порожними мошонками, але, чи треба зараз себе публікувати і фотоґрафувати, аби люди зглядали ся як на турецького сьвятого?

Чи богато людий позавидує долї скрентонському Союзови і схоче стати турецькими сьвятими, не знати. Здаєть ся, що не богато є лакомих дїлити ся долею нового Союза.

ЩЕ ПРО АМЕРИКАНСЬКІ ОГОЛОШЕНЯ.

В 22-ім числї „Свободи" подали ми були кілька чудернацьких оголошень („адвертайзментів") з українських ґазет в Америцї, але не подали ми, з котрих ґазет походять ті оголошеня. Аж признав ся до одного самий о. Ардан, редактор „Народної Волї". Се оголошенє повторимо ще раз. Воно так виглядає:

„Анархісти? Хорони Боже — Ні! Закон і порядок се наші середні імена. The Masses. Сей місячник повинен бути на столї в кождого. Забавить дитину, подрочить маму, потрясе батьком, точно оден раз на місяць. За докучливість ручить ся! Чи маєтет динаміт в вашій хатї?"

Для нас се оголошенє виглядало чудернацьке, а о. Ардан питаєть ся нас, що ми тут найшли чудернацького. Се, каже, оголошенє гумористичної ґазети і воно мусить бути гумористичне.

Але ми таки стоїмо при своїм і кажемо, що воно є чудернацьке, а не гумористичне.

Дальше каже о. Ардан, що він се оголошенє перекладав з анґлїйської мови і дивуєть ся, чому ми звернули увагу на слова: „середні імена" і „динаміт" та повідає, що ті слова в анґлїйській мові не є чудернацькі, а ужиті в тім оголошеню, викликують у читаючих сьміх.

Щодо тих слів, то ми скажемо, що ми не писали, буцїмто вони в анґлїйській мові чудернацькі. Не перечимо, що вони можуть навіть викликувати сьміх (ужиті по анґлїйськи в тім оголошеню), хоч і в се не дуже віримо о. Ардановн. Але вони вийшли чудернацькі в українськім перекладї. О. Ардан каже, що перекладав дослівно. Власне в тім біда. Хто хоче перекладати з одної мови на другу, то мусить

знимати, а як знає обі, то не буде перекладати живцем, чи властиво — мерцем. Коли би о. Ардан знав добре українську мову, то був би переклав се оголошенє, хоч як воно чудернацьке, инакше й инакших був би ужив слів замісць згаданих. Саме слово „динаміт" в нашій мові значить „динаміт", а „середні імена" в нашій мові можуть означати лише те, що по латиньски „nomina neutra": примiром: стіл — мужеське імя; лавка — женьске імя; теля — середне імя; а „середне імя" в многім числі буде — середні імена, які тут ні при чім.

Як перекладасть ся на українську мову (або й иншу), то все треба старатись. аби вона на тім не потерпіла та не перемінила ся в дивоглядне „язичіє". Не добре є брати слова живцем з другої мови або „мерцем" їх перекладати. Ось візьмімо кілька прикладів.

Російське слово „поперетъ" значить по нашому „викидати". А що вийшло би, як би знов хто взяв се слово живцем з українського і переклав українське речене: „Американські Українці попирають новий Р. Н. Союз" на російське в сей спосіб: „Американскіе Украинцы попераютъ новый Р. Н. Союзъ"?

Наше слово „скуляти" значить инакше „збирати", а кацапська ґазета „Галичанинъ" (з 12. липня 1908. р., тепер вона не виходить) зробила „живцем" з того слова російське і написала так: „Совокупляйтеся коло Божого престола". Кількож потім було сьміху, як Москалі читали ті слова! (у них слово „совокупляться" має цілком инше значінє).

По польськи „na próżno" по нашому значить „дармо". А чи можна польський зворот: „Pani, na próżno fatygujesz się" — сказати по нашому: „Пані, на порожно трудите ся!"

По німецьки „nehmen Sie Platz" по нашому значить „сідайте". А як видивив ся раз один галицький Українець на знімченого буковинського Українця, котрий приняв його у себе яко гостя словами: „Візьміть площу!" А сей знімчений Українець знова впнулив очи на галицького, бо дивував ся, що сей його не розуміє, хоч він дословно переклав німецькі слова на українські.

Коли би трафив ся знова такий занґлійщений Українець, то сказав би приміром так до свого гостя: „Зробіть себе дома!" А се-ж також дословний переклад з анґлійського: „Make yourself at home", котре по нашому значить: „Розгостіть ся!"

Знова свою наречену він спитав би: „Чи ви зимні?" Се також дословний переклад з анґлійського: „Are you cold?" — по нашому: „Чи вам зимно?"

А коли би йому (тому занґлійщеному Українцеви) прийшло ся писати лист до „Народної Волі", то він зачав би його так: „Я беру свободу". О. Ардан кинув би зі злости такий лист, бо гадав би, що се передплатник ворожої еп. Ортинському „Свободи". А тимчасом се дословний переклад анґлійського звороту: „I take the liberty" — по нашому: „осьмілюю ся".

Або приміром, як би сей Українець, назвім його приміром Коцюрко, переклав анґлійське слово „sister-in-law" по українськи так: „сестра в законі". Всі гадали би, що тут говорить ся про законницю (напр. — у законі Василіянок) а тимчасом анґлійське слово „sister-in-law", коли його перекладати не дословно, але вірно — значить: братова.

Або коли би той пан Коцюрко прийшов до д-ра Кульчицького у Скрентоні та яко український патріот сказав так: „Я зловив холод". Що п. Кульчицький з ним зробив би? Ми сподіваємо ся, що запровадив би його до „лоєра", щоби виробив патент на сей винахід. А „лоєр", гадаємо, обох запровадив би до иншого лікаря, щоби оглянув, чи вони при здорових змислах. Допервa з довшої дискусії з Коцюрком вийшло би, що се ніякий винахід та, що не треба патенту, бо то тільки дословний переклад анґлійських слів: „I caught cold", які не дословно, але вірно по нашому значать: „Я простудив ся".

А коли би наприклад той мнимий Коцюрко взяв ся ще й до німецької мови та став дословно і живцем перекладати з українського на німецьке, наприклад: переборщувати — ueberrotruebensuppen; підюджувати — unterjuden; лебедіти — schwanen; голубити — tauben; жабоніти — froeshen і т. д., що з того вийшло би?

Все те дословні переклади...

НОВЕ ОГОЛОШЕНЄ, ВЖЕ НЕ ПЕРЕКЛАДАНЕ.

В останім (23-ім) числі „Народної Волі", є таке оголошенє (подаємо дословно):

„Хочу оженити ся. Маю 33 роки. Єсьм Русин, греко-католик. Возьму дівку на 28 літ, або вдовицю. Як буде мати одну дитину — хиби не буде. Мій адрес: John Sambow, June 18. Chelsea, Michigan. Вступайте в члени Руського Народного Союза."

Не знаємо вже, як се оголошенє назвати. Назвемо чудернацьким, о. Ардан скаже, що ні; назвемо гумористичним, о. Ардан скаже, що то тамто було гумористичне. Отже ми його лишимо без назви. Про мову того оголошеня також не будемо говорити, бо о. Ардан скаже, що се не є „дословний переклад", лише устна словесність.

Але просимо поставити ся в положенє бідних дівчат і вдовиць. Що вони з того зрозуміють? Вони мусять кандидата на жениха засипати такими питанями:

1. Чи можете дівку взяти також на довше або коротше ніж на 28 літ?

2. Чи зобовязуєте ся жити сих 28 літ, то значить разом 61 літ?

3. Чи, як би ви жили довше ніж 61 літ, то рішучо мене прогоните?

4. На як довго візьмете вдовицю?

5. Чи як би трафило ся, що я буду мати близнята, то чи буде хиба і яка?

6. Чи перед шлюбом, чи по шлюбі вступати до Р. Н. Союза і чи дістану звідтам мошонку, чи мушу мати свою?

„ГАЙДАМАКИ" Й „АМЕРИКА".

Редакція попівської ґазети „Америки" зійшла ся з „Народною Волею" на „пункті" оборони „Петрового гроша" перед голодними Русинами з Галичини, а знов на иншім „пункті" зійшла ся з „Гайдамаками". Той другий „пункт" чи „пойнт" обіймає стиль або спосіб писаня.

Про спосіб писаня кс. Хандоги в „Гайдамачах" ми вже писали у „Свободі" і не гадаємо більше тої „краси" розповсюднювати, тим більше, що уряд Гайдамаків заборонив йому писати щонебудь проти „Свободи" і казав йому се оголосити в ґазеті. (Ще розумнійше зробив би уряд, як би цілком заборонив кс. Хандозі писати, а позволив йому лише читати).

Потішимо п. Хандогу, що товарина по пері має у Філядельфії, Па., в редакції „Америки". Ось-що можна вичитати в тій ґазеті:

„В пращаню Високопреосьвященного Нашого Владики Кир Сотера щасливим принадком обставини зложились так, що всі ті пращаня зійшли ся в одно, що всі сумні почуваня злили ся в оден біль, в одну страсть, в одно горе. Пращали з гіркими слезами в очах, з придавленими від болю грудьми, з пораненим розлукою серцем прощали".

Чому се щасливий і ще до того принадок, що епископа пращано з гіркими слезами в очах? Чи редакція „Америки" сподівала ся, що буде радість, як епископ буде від'їздити, а гіркі сльози — се тільки щасливий принадок?

Дальше читаємо в „Америці" таке:

„Згадка на рідну землю, на рідню, так і витиснула кождому слезу з ока, але скоро вона не знать де ділась, коли на сцені (на концерті в Філядельфії, на якім пращано еп. Ортинського) залунали мельодійні арії „Вечерниць" Ніщинського".

Отже пропала десь слеза, „як камінь в воду". Ніхто не знає, а може і ніхто її не видів? Може вона тільки привиділа ся редакторови „Америки" тай зараз зникла? Га?

В описі катастрофи на ріці св. Лаврентія пише при кінци редакція „Америки" так:

„Чи хто з Галичини був і чи з Русинів може, що хоть хорони Боже, але єсли вже був, то як ми довідаємо ся, то напишемо, чи вратував ся, чи потонув."

Редактор „Америки" певно навіть не збагнув, кілько там поезії сидить в тім реченю, тому ми йому поможемо його „розложити поетично".

„Чи хто з Галичини був?
І чи з Русинів може,
Що хоть хорони Боже,
А єсли вже був,
То як ми довідаємо ся,
То напишемо,
Чи вратував ся, чи потонув."

Ось-такі є на нашій славній американській Руси редактори-письменники. І ясно пишуть і виразно і ще до того поетично, а все те до купи як прочитати, то пригадуєть ся отся українська коломийка, яку співають в Галичині в Станиславівщині:

Онтам, онтам за горов,
Сам не знаю, за котров,
Казала ми приходити,
Мара знає, що робити.

НОВЕ ГОРЕ В ГАЛИЧИНІ.

НЕДОЛЯ ГУЦУЛІВ З ПРИЧИНИ САМОВОЛІ ПОЛЬСЬКИХ ПАНІВ.

З місточка Кут (на Гуцульщині в Галичині) пишуть до львівської „Свободи": Богато писалось в послідних часах про елементарні нещастя, що навістили Галичину, а особливо Гуцульщину, та ще більше прийдесть ся писати, бо катастрофи не устають, противно стають чимраз грізнійші, а в послідних днях дійшли до небувалих розмірів.

Від 11. до 20. мая була в косівськім повіті страшна злива. Скільки шкоди наробили потоки і ріки, не дасть ся обчислити; вистарчить подати, що ґрунти і засіви зовсім знищені, а на ріці Черемоши і притоках від жерел їх, аж до Прута не остало ніодного моста ні кладки. Новопобудований міст на Черемоши в Устеріках розбили ковбки дикої плавачки. Тесаме постигло і мости, приватний і зелізничий, — між Кутами і Вижницею. Дороги пірвані, всяка сполука неможлива. Не лише люди, але й худоба засуджені на голодову смерть. От доходять уже до нас вісти із сіл зовсім відтятих, (Гринява, Ферескуля, Яблониця, Голови, Красноїла), що панує там тиф голодовий, люди мруть, а помочи ні відки.

Завдяки недбало веденій акції ратунковій стоять магазини зелізничої стації у Вижници переповнені кукурузою для голодуючих, та як її тепер дістати? І як представить ся ратункова акція, коли прийдеть ся платити і маґазинове і за передержанє ваґонів, а дальше верхом переносити в найдальші закутини. Ціна кукурузи піднесеть ся подвійно або потрійно, і хто-ж тоді зможе оплатити ся? Надходить час виганяти худобу в полонини. Кудиж перейде, коли що кількасот метрів на місци дороги пливе ріка? Правда, був фонд на направу доріг, перейшов уже навіть у руки війтів, що мали тим заняти ся, та хто тепер скаже, чи ті фонди зужиті вже, і пішли з водою, чи пропадуть у війтівських, чи там чиїх кишенях.

Причиною так великих розмірів шкід є як все, так і тепер, кльоци польського князя Любомірського. Нічого не помогла комісія плавачкова з рамени ц. к. правительства, бо все таки князь Любомірський вспів переконати правительство, що Гуцул без плавачки не може жити як риба без води. Людці, котрих річию було допильнувати справи, „розхорувались" на час комісії плавачкової, а заступники Любомірського з ц. к. старостою на чолі зробили своє. Справді обмежила ц. к, комісія простір дикої плавачки по Устеріки та воля ц. к. правительства остала волею, а ковбки дальше ідуть, не спинивши ся о проєктовану решітку в Устеріках, доказом чого сотки тисячів ковбків, що вистелили долину Черемоша аж по Неполоківці.

Нарід потребує скорої і видатної помочи зі сторони правительства. Так хто-ж тим займеть ся? Щоби переконатись о розмірах шкід і о запотребованю населеня, треба оглянути місце катастрофи. А що вибори далеко і радикальні посли з того округа не уважають за потрібне так заздалегідь явитись перед виборцями і прийти їм з помочию, просимо парляментарний і соймовий клюб заняти ся долею Гуцулів.

ВИЛИВ ДНІСТРА.

З Устя зеленого над Дністром (бучацького повіта) пишуть до львівського українського дневника „Нового Слова": Нове нещастє навістило наше місточко. Дністер виступив з берегів і залив усі засіви і значну часть місточка. Сього року вже другий раз Дністер вилив і наробив дуже богато шкоди. Міщани просто попадають в дур і розпуку. Де перед кількома днями зеленіли ся ярі й озимі засіви, там нині одно велике озеро, по якім лиш дикі качки літають. Всі надії, що чейже сей рік буде лішший, пропали. Люди з хат забирають ся до міста, якби перед пожежою. Де причина так частого виливу ріки Дністра? Се поздовжні і поперечні тами, які пороблено для підготовленя Дністра під комунікацію пароплавів. Побудовані тами піднесли стан води на 1 метер 80 центиметрів. Як тільки впаде дощ, зараз Дністер прибуває і виливає воду по берегах.

До львівського українського дневника „Діла" пишуть з товмацького повіта: Дня 19. 20. і 21. мая Дністер так вилив, що затопив село Довге цілковито, понищив хати, будинки, городи й оброблені поля. Стриганці потерпіли в полях від Дністра, а село з городами від виливу потока Миловання. Шкоди величезні, нужда голодова велика, а на осінь не буде що збирати, як край сейчас не дасть безплатної помочи в насіню, бульбі, кукурузі, фасоли і паші.

До редакції львівської „Свободи" приходив представник громади Волиці Гніздичівської (повіт Жидачів) і розповів про страшну нужду, яку терплять громадяни того села. Є се найбіднійше село в цілій Жидачівщині, бо знищене виливами аж двох рік: Дністра і Стрия. **Люди їдять раз на кілька днів і ждуть голодової смерти.** Люди подавали задатки на бульбу, але відмовлено їм поживи тому, що бідаки замовили лише 17 кірців, а не найменше 100.

ВИЛИВИ ИНШИХ РІК.

Про сильні виливи рік доносять до львівських ґазет з ріжних инших сторін краю. З Каминки струмилової доносять про сильний вилив Буга. З Буковини наспіли вісти про виливи Прута. Там покликано до ратункової акції військо. У вижницькім повіті на Буковині наробила богато шкоди ріка Черемош. Сплави, які плили сею рікою, забрала вода, порозбивала їх і знищила мости так, що Вижниця є зовсім відтята від сьвіта.

ВІДОЗВА В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ В ЛЬОНДОНІ.

В останні часи українська справа заінтересовує все більші і ширші круги людий — не тільки наших, але й чужих. В тій цілі заложили ся комітети, щоби інформувати чужих людий про наші справи і почали друкувати статі по часописях анґлійських, німецьких, французьких, італійських і других. Крім статий по часописях сі комітети друкують і книжки в чужих мовах про історію України і теперішний стан української справи.

Велику діяльність розгорнув під тим зглядом Український Інформаційний Комітет в Льондоні, котрий видав вже кілька книжок в анґлійській мові про справи в Україні, щоби поінформувати про нас анґлійську а також і американську суспільність. А тепер сей Комітет приготовлює до друку велику книжку про Україну, в котрій буде оповідати ся про всі головнійші факти з нашої історії, починаючи з найдавнійших часів аж до наших днів. Буде в тій книжці уділено місце всім проявам українського сучасного житя, ширше спиняючись на відродженю українського народа і його стремлїню до незалежности. Між иншим там будуть осьвітлені і культурно-просьвітні надбаня Українців, а передовсім мистецтво у всіх його галузях, як наприклад: музика, мальовництво, театр, архитектура, народна пісня, народні вироби, література і таке инше. До того ще будуть подані деякі зразки творів наших письменників в перекладах, пр. Т. Шевченка, Ів. Франка, Марка Вовчка і др., а також багато иншого матеріялу дуже інтересного і добре обробленого, котрий широко і основно може познакомити анґлійську й американську суспільність про наш народ і з нашими національними справами. Книжка ся буде мати поверх 500 сторінок, багато малюнків з типів і краєвидів України та мапи України історичні і теперішні.

Приготовлюючи потрібний матеріял до тої книжки, комітет оголосив передплату на виданє її і запрошує всіх Українців, як окремі особи, так і всі товариства, братства і инші орґанізації передплатити сю книжку і тим помогти йому в його великому і користному ділі для цілої української справи. До друку тої книжки комітет приступить лише тоді, коли збереть ся потрібне число передплатників на неї. Передплата-ж виносить 3 фунти стерлінґів с. є. $15.00 за 2 примірники книжки.

Українці в Америці! До Вас всіх, як поодиноких осіб: робітників, сьвящеників, інтеліґенції, так і до всіх братств, товариств, парохій і всіх инших орґанізацій звертаємось о горяче поперте тої справи! Ми живемо в тім краю, де лунає анґлійська мова і де живе так багато нашого люда... Ми повинні старати ся, щоби той народ, серед котрого живемо, знав про нас — хто ми і звідки! Щоби нас не називали Москалями, Поляками, Унґерами, Ґалішменами, а щоби дізнали ся про нас дійсну правду. А ся книжка в анґлійській мові про нас отворила би очи всім Американцям і тим нашим дітям, котрі уроджені тут і докладно не знають своєї мови ані історії своїх батьків. Ся книжка повинна стати тут в Америці, серед Анґліків, такою-ж настольною, необхідною книжкою в хаті кождого Русина-Українця, як „Кобзар" Т. Шевченка, або „Історія України", бо се є також історія України і української справи в анґлійській мові. І кождий Американець, котрого Ви знаєте, може завдяки Вам з тої книжки довідати ся про Вас і про Ваш край, звідки Ви приїхали. Коли Ви з ким здибаєте ся, то Ви зараз хочете знати, хто він за один, звідки і т. д., тож цілком природно подати і про себе ті відомости в гарній книжці тим людям, з котрими ділимо обопільне житє. А коли Вас пізнають, то й краще до Вас будуть відносити ся і більше Вас будуть шанувати, а рівночасно ширше буде розголошувати ся українська справа.

Так поступають всі инші культурні народи. Дай же доказ своєї культурности і ти, Українська Суспільности, в Америці! Бо сю слушну годину для такої справи великої і корисної, якою є поінформоване про себе тих людий, серед котрих живем — можемо стратити, бо коли не набереть ся потрібного числа передплатників — книжка не буде друкувати ся. І се буде великим встидом для нас, що ми про свої власні справи перед чужинцями не уміємо постояти. А друга така слушна хвиля — хто знає коли може з'явити ся, а того страченого часу для нашої справи ніякими грішми не оцінити!...

Отже ще раз звертаємо ся до всіх Русинів-Українців, хто тільки може, а передовсім всі наші товариства, братства і инші орґанізації відгукнути ся на сю справу і показати себе дійсними патріотами.

Передплату можна слати до предсідателя „Просьвітної Комісії Р. Н. С." на адресу:

Dr. W. Sieminowicz,
4105 N. Avers Ave., Chicago, Ill.

або впрост до Комітету на адресу:

„The Ukraine Committee"
22 Church road, Barnes, Surrey, England.

„Просьвітна Комісія".

P. S. Просимо всі инші укр. часописи передрукувати сю нашу відозву.

НАШІ ЕМІҐРАНТИ НА ОСТРОВІ ЕЛІС АЙЛЕНД.

Тяжкі часи в старім краю є без сумніву причиною, що так богато людий, які є очевидно нездібні до праці, пробує поправити свою долю через еміґрацію до Америки.

Подаємо тут кілька случаїв:

Тимко Кукуй, з пов. Скалат, літ 50, прибув на кораблі „Гроссер Курфірст", ідучи до свого приятеля Василя Бошовського в Ню Йорку.

Стефан Клус, з Буковини, літ 48, прибув на кораблі „Арґентина", ідучи до свого знакомого Івана Серґенюка в Монтреал, Канада.

Василь Качмарський, з пов. Товмач, літ 51, прибув на кораблі „Кронпрінц Вільгельм", ідучи до свого брата Михайла в Кінґстон, Па.

Андрій Русінко, з пов. Берег (Угорщина), прибув на кораблі „Імператор", ідучи до сина своєї другої жінки, Василя Гопоньки, який живе в Монессен, Па.

Всі висше наведені люди потратили свою силу через тяжку працю нужденне житє та осягнули вік, в якім було би їм безперечно дуже тяжко найти для себе роботу, коли зважить ся, що до Злучених Держав прибувають стало сотки тисячів молодих і сильних людий. Однак вони пробують, запевнити, що зможуть працювати єще, як кождий инший. Є се дійсно дуже прикрий обовязок, коли прийдеть ся їм сказати, що якнебудь вони себе почувають, то Америка таки не хоче їх приймити.

Слідуючих людий завернули власти іміґраційні, хоч вони не були єще знищені віком, але натомісць найдено у них такі тілесні хиби, що навіть найліпший приятель іміґрації відрадив би їм в новім краю шукати зарібків:

Василь Лущ, з пов. Бібрка, 25 літ, прибув на кораблі „Кроплянд", ідучи до свого брата в Байон, Н. Дж. У него сконстатували лікарі зломанє хребта.

Микола Канюка, з пов. Тернопіль, літ 24, прибув на кораблі „Ню Амстердам", ідучи до свого брата в Монессен, Па. Горбатий і кривий на ногу.

Стефан Козевич, з пов. Скалат, літ 33, прибув на кораблі „Кайзерін Вікторія Авґуста", ідучи до свого стрийка в Нортгемптон, Па. У него сконстатували лікарі безвладність правої руки, сухоти мязів і сильне ослаблене лівої ока.

Помимо сего, що всі вони мали досить гроший, власти іміґраційні заборонили їм вступу до Злучених Держав.

З поміж инших еміґрантів, призначених на депортацію, заслугують на увагу слідуючі:

Марія Богуславська, з пов. Перемишляни, літ 17, прибула на кораблі „Потсдам", ідучи до

...сестри Олени Бурок в Бруклині. У неї сконстатували лікарі поважну шкірну хоробу і хоч сестра робила всякі стараня, власти завернули її назад.

Анна Заузинець, з пов. Берег (Угорщина), літ 20, прибула на кораблі „Кайзер Вілгельм II", їдучи до свого брата Андрія в Ланзерпінг, Па. Її завернено з причини дуже слабого зору.

На Еліс Айленд задержано слідуючих емігрантів, які очікують своїх кревних, до котрих мають удати ся:

Михайло Гриншак, з пов. Надвірна, 19 літ, прибув на кораблі „Імператор". Його задержано, бо мав при собі всего $4.00 готівки. Його приятель Григорій Костирка має перебувати в Понкерс, Н. Й.

Ільона Сирота, з пов. Шарищ (Угорщина), вдова літ 24, прибула на кораблі „Гроссер Курфірст". Її задержано з тої причини, що привезла зі собою 4-літну дочку Марію. Є конечним, щоби по ню зголосила ся її сестра Параска Ванчишин, яка живе в Клифтон, Н. Дж., і достарчила доказу для властий, що її сестра не стане публичним тягарем.

Іван Роман, з пов. Тернопіль, прибув на кораблі „Преторія". Його задержано з тої причини, що не міг виказати ся потрібною готівкою, а також і длатого, що під його опікою приїхала 13-літна дівчина, Петронеля Данилків і 14-літний хлопець Іван Данилків, які їдуть до свого батька в Тавер Сіти, Па. Іван Роман має намір удати ся до своєї сестри і шваґра Василя Олійника в Рейнертон, Па.

ПРОЦЕС МОСКВОФІЛІВ У ЛЬВОВІ.

ЯК КАЦАПИ УСЬВІДОМЛЮЮТЬ СЕЛЯН.

Дальше переслухувано знова селян з Лемківщини. Всї вони неписьменні, темні, непросьвічені і тому дали ся звести кацапським обманцям на москвофільство. Як видко з їх зізнань, то кацапи не мали з ними тяжкої справи, бо вистарчило сказати їм, що мають писати ся через 2 „с", а хто пишеть ся через 1 „с", той не Русин.

Подаємо тут ще кілька зізнань тих збаламучених селян з Лемківщини.

Сьвідок Сильвестер Павелчак, 61-літний сивоголовий господар із села Граба (на Лемківщині) каже, що знає обжалуваного Сандовича і Колдру.

На питане предсїдателя заявляє він, що чуєть ся православним з діда-прадіда.

Предсїдатель: А який ксьондз вас хрестив?

Сьвідок: Грецько-католицький, о. Чайковський.

Предсїдатель: А чому-ж ви кажете, що ви були православні з діда-прадіда?

Сьвідок: Тому, бо ксьондз в церкві споминав православних христіян. Я їздив до Америки і вже з двайцять літ, як я перейшов на православє.

Предсїдатель: Як же се: Раз кажете, що ви православні з діда-прадіда, а другий раз, що ви в Америці перейшли на православє? Як се поясните?

Сьвідок сего не може пояснити.

Приходить на салю другий сьвідок Іван Руданич, також із села Граба. Каже він, що також перейшов на православє в Америці.

Предсїдатель: З якої причини ви перейшли на православє?

Сьвідок: Бо в Америці греко-католики більше платять на церкву ніж православні.

Предсїдатель: То ви перейшли на православє не з релїгійних причин?

Сьвідок: Лише тому, що на православну церкву меньше кажуть платити.

Предсїдатель: А ви є за одним „с", чи за двома?

Сьвідок: Я хочу 2 „с", бо одно „с" пишуть Українці.

Дальше питає прокуратор: Чи ви були, як обжалуваний Колдра показував образки з Тараса Бульби?

Сьвідок: Був!

Прокуратор: А що то був за один той Тарас Бульба?

Сьвідок: Я не знаю!

Прокуратор: А історію Руси знаєте?

Сьвідок: Не знаю!

Дальше приходить инший господар зі села Граба, Михайло Кутирга, має 52 роки, каже, що є православний.

Предсїдатель: З чого пійшов у вас рух за православє?

Сьвідок: З того, що люди хотїли...

Предсїдатель: А ви кілько „с" пишете?

Сьвідок: Я нич, бо я неписьменний, але я тримав з другими людьми.

Предсїдатель: А тамті решта...

Сьвідок: Вони також неписьменні, але їм другі говорили, що треба конче 2 „с".

Дальше зізнає сьвідок Михайло Валько, господар з Граба. Каже, що є православний. На питане предсїдателя заявляє, що бачив, як обжалуваний Колдра показував сьвітляні образки.

Предсїдатель: А знаєте ви, хто то був Богдан Хмельницький?

Сьвідок: Я того не запамятав!

Предсїдатель: А хто то був Тарас Бульба?

Сьвідок: Я то не знам!

Дальше зізнає сьвідок, що люди писали ся на 2 „с", бо їм говорив студент Купвара, що одно „с" пишуть Українцї, а Українці то є Поляки.

Предсїдатель: А чому ви не хотїли наприклад 4 „с"?

Сьвідок: Бо то було би за богато! (на сали сьміх).

Предсїдатель: А ви письменнї, що так побиваєте ся за тим, чи писати одно, чи два „с"?

Свідок: Я письма не знам!

ДАЛЬШІ ЗІЗНАНЯ СЬВІДКІВ.

Обжалуваним кацапам у львівськім процесї іде як з Петрового дня. Кождий день приносить щораз то нові докази про злочинну роботу московських зрадників. Оборонцї обжалуваних, стовпи кацапства в Галичині, Дудикевич і Глушкевич, не мають вже кого кликати собі на сьвідків і хотїли, щоби сьвідком був сам гр. Бобрінський з Росії. Однак трибунал сего сьвідка не приняв, бо уважає його співвинуватим в російській роботі в Галичині та Буковині.

Дальша рзправа ствердила також, що Сандович брав за свої прислуги для Росії **по 200 рублїв у місяць**. Отже то неправда, щоби православні попи працювали в Галичині з ідеї; їх ідеєю є рубель і зрада свого народу. А яку побожність ширять ті попи, видно з того, що збаламучені православєм Лемки не здіймали капелюха навіть на вид сьвященика з Найсьвятїйшими Дарами у своїм селї.

Найбільше обтяжаючими для кацапів були зізнаня учителя з Лемківщини, **Йосифа Яворського**. Він богато розповів про Колдру, того кацапського агітатора, що показував людям образки з історії та пояснював їх на московське копито і в той спосіб підюджував людий проти Австрії та Українців. Щоби сцеганити грецько-католицький обряд, називав Колдра грецько-католицького пароха з Граба драбом і злодієм. Учитель Яворський чув се і сейчас при людях сказав в очи російському аґентови, що се крайне лайдацтво обиджувати в той спосіб людий і цїлий нарід. На се присутні кацапські академики почали підмовляти людий, щоби вони побили свого учителя. Не хотячи викликувати авантури, учитель вийшов зі салї. Сей учитель працював також над народом в дусї українськім, осьвідомлював їх, але в часї своєї роботи мусїв в 1910. р. виїхати з села на 4 місяцї. Коли вернув ся до Граба, застав вже там московщину. Лемки сьпівали царський гимн „Боже царя хранї" та чорносотенний гимн „Пора, пора за Русь сьвятую". Кацапи були так підюджені, що Українцї не могли безпечно перейти улицями села. Московська агітація йшла навіть до дїтий. І в шкільних книжках дїтий бачив сей учитель, що дїти позамазували устуни про люблинську унїю та образ сьв. Йосафата. Як безхарактерними є кацапи, видно зі зізнань сего сьвідка про москвофіла, грецько-католицького сьвященика з Чорної, о. Юрчакевича. Сей „католицький" сьвященик, щоби лише догодити своїй партії, сам агітував за православєм і в його домі писали кацапські академики подання, зголошуючи зміну віри.

Коли сьвідок п. Яворський скінчив зізнаня, оборонцї а також обжалуваний Колдра хотїли учителя Яворського представити судіям як небезпечного „українського агітатора", але їм та штучка не повела ся, а противно обжалуваний Колдра виговорював зі злости такі дурниці, що трибунал мусїв його за кару замкнути на три дни до арешту.

Опісля зізнавав надкомісар львівської полїції Франц Хорват. На основі того, що вислідила урядово полїція, розповів він точно, кілько разів Бендасюк їздив до Росії та що за кождим виїздом зносив ся він в Росії з підозрілими людьми, беручи від них рублї та чорносотенні книжки, що виступали проти нашої віри та держави. На основі полїційних доходжень стверджено, що дня 3. серпня 1911. р. був у Почаєві спільний зїзд кацапських проводирів з їх російськими опікунами і там рішено ширити в Галичині православє та закладати православні церкви, щоби потім Росія мала право забрати цїлий край. На тім зїздї були з Галичини д-р Дудикевич, д-р Глушкевич, посол д-р Марков і д-р Гриневецький.

Сї зізнаня дуже занепокоїли оборонців, бо показало ся, що вони повинні властиво засїсти на лаві обжалуваних разом з Бендасюком та иншими. Але ще прикрійше стало кацапським проводирам, як комісар полїції заявив, що Гозда, котрий сидить у вязници за шпіонажу, зложив нові зізнаня. А саме Гозда зізнав, що гр. Бобрінський сказав виразно, що православє ширить ся в Галичинї на те, аби мати зачінку до війни проти Австрії та загарбати Галичину. Прикликаний опісля як сьвідок Гозда ті слова потвердив.

Комісар полїції зізнав також, що у Бендасюка найшли підчас ревізії велику готівку в рублях, які держав аж в кількох пуляресах.

Оборонцї хотїли за всяку цїну доказувати, що зїзду в Почаєві не було, однак трибунал не повірив і їх доказу не допустив.

З дальших сьвідків зізнав **Володимир Довгий** з Трибуховець, що якийсь час мешкав в кацапській бурсї в Коломиї. Оповів він, що в тій бурсї були лише образи російських царів, поетів та инших діячів, а зовсїм не було образу австрійського цїсаря. В бурсї мусїв кождий учити ся російської мови та читати кацапську ґазету „Прикарпатскую Русь". Словом коломийська бурса була гнїздом, звідки виводились вороги австрійської держави і зрадники українського народу.

По тім сьвідку ще раз переслухано **Ґозду**. І той вдруге потвердив, що цїлию висиланя православних попів до Галичини було ширенє православя та ослабленє українського руху, щоби в той спосіб приготовити Росії дорогу до Галичини. Сьвідок **Браташ**, учитель з Конечної на Лемківщині, також потвердив, що всї виклади Колдри підюджували проти Австрії й Українців, а захвалювали людям Росію і нарід тим баламутив ся.

Отже кацапам і дальше зовсїм не повело ся. Щоби сяк-так ратуватись, оборонцї хотїли сьвідчити ся в бідї адвокатом д-ром Добрянським, також кацапом, але трибунал переслухав того сьвідка лише в справі російської граматики, виданої Бендасюком, з чого вийшло, що та граматика Бендасюкова ніякого зарібку принести не могла, а лише страту, отже, що ту страту мусїв покрити хтось з „опікунів" і „добродіїв" Бендасюка. На приказ предсїдателя трибуналу відчитано також деякі устуни з сеї граматики, в яких захвалюють ся лише російських царів. І з сеї причини також мусїли оборонцї і обжалувані поспускати вуха і тепер чекають вже безнадїйно кінця розправи, який певно добром для кацапів не пахне.

В середу, дня 13. мая почав зізнавати інспектор граничної угорської полїції Дулїскович. Він походить з угро-руської попівської родини. В студентських часах належав до москвофілів. Пізнійше вступив до полїції і тут використав своє знакомство з москвофільськими діячами. Довідав ся від них про їх заміри, їздив навіть до Росії до Бобрінського, там здибав ся з галицькими москвофілами Алексєвичем, Черлюнчакевичем, Марковом і ин. Знає всї пляни москвофілів і відкриває їх урядови. Сьвідчив в процесї проти угро-руських москвофілів, є важним сьвідком в справі Ґеровського на Буковині, проти якого веде ся слїдство за державну зраду. Тепер оповідає про свої поміченя в москвофільськім таборі на львівськім процесї. Його зізнаня подамо на другий тиждень.

ЗАСУДЖЕНЄ ГУДИМОВОЇ.

Дня 15. мая відбула ся перед орікаючим карним трибуналом розправа проти Александри Гудимової, жінки Гудими, обжалуваного о злочин державної зради. Гудимова на коридори карного суду мала намовляти Матвійчукову, яка була за сьвідка, до фальшивих зізнань. Відходячи від Матвійчукової, Гудимова сказала голосно: „Найлїпше скажіть, що ви нїчого не чули". Сї слова почули полїційні аґенти, які приловили на горячім більше таких людців, що вплививали на зізнаня сьвідків в бажанім напрямі для Бендасюка і його кумпанії. А що на розправі Матвійчукова зізнала, що нїчого не чула, що до неї Гудимова говорила, тому, що вона глуха, трибунал признав обжалувану винною злочину намовлюваня сьвідка до фальшивих зізнань і засудив Гудимову на 1 місяць арешту. Оборонець др. Добрянський застеріг собі 3 дни до надуманя.

РЕКОРДОВЕ СПРАВОЗДАНЄ Р. Н. С.

за місяць май 1914 р.

НОВОПРИСТУПИВШІ ВІДДІЛИ.

Братство сьв. Івана Хрестителя в Маттітук, Л. Ай., Н. Й.

В. 256. Баковська Марія, Тимчишин Куба, Тимчишин Григорій, Терешко Стефан, Терешко Михайло, Штокайло Ізидор, Ролько Іван, Небор Данило, Небор Михайло, Ломаґа Іван, Готра Стефан, Худяк Николай, Гнатів Іван, Ґузар Никола, Борак Антін, Тимчишин Лука.

Товариство „Запорожська Січ" в Честер, Па.

В. 388. Янковський Стефан, Блуховський Стефан, Тершак Стефан, Дмитриків Михайло, Лев Іван, Мельничук Василь, Равлик Юрко, Бунь Дмитро, Гримадяк Йосиф, Кяхновець Михайло, Бандровський Ігнатій, Волошанський Василь, Камінський Михайло, Бейба Захарій, Мельник Михайло, Тарнавський Юрко.

Сестрицтво Пр. Діви Марії в Бофало, Н. Й.

В. 389. Волощук Марія, Лещук Юлія, Майкович Анна, Гловяк Анастазія, Петрик Текля, Йопек Марія, Гомзяк Катерина, Ляпандра Антоніна, Кривак Александра, Гудимка Анна, Пирожок Параскевя, Судин Марія, Качор Варвара, Смерек Марія, Комендант Марія, Ксенцкевич Анастазія, Пчоляр Марія, Яковенко Евдокія.

Братство „Пресьвята Родина" в Вунсокет, Р. Ай.

В. 390. Перешлюга Ілько, Ремінник Дмитро, Кокольський Павло, Горбайчук Андрей, Кокольський Дмитро, Вальків Дмитро, Околіта Ілія, Тучайський Ігнатий, Сусла Петро, Чафай Прокіп, Михаловський Маріян, Ремінник Анна, Горбайчук Анна, Чорна Ірина.

Братство сьв. Стефана в Джерзи Сіти, Н. Дж.

В. 391. Васильчак Іван, Палубяк Іван, Пацала Павло, Кузма Григорий, Феленчак Дмитро, Павлик Гавриїл, Чайка Михаіл, Карляк Марко, Югас Лука, Махнич Семен, Писарчик Тимко, Долошицький Йосиф, Нованда Андрей, Целеп Антін, Мацек Семен, Ференц Григорій (мол.), Цап Петро, Палубняк Петро, Микула Іван, Ковальчик Данько.

Братство сьв. Петра і Павла в Соблет, Вай.

В. 392. Бродзінська Анна, Бжиський Теофіль, Турлей Владислав, Козек Іван, Талярський Станислав, Ганінцік Франко, Ідзіковський Станислав, Піскович Іван, Стоваж Марцін, Бровко Фелікс, Кісілевич Андрей, Сьонко Петро, Ющик Франко, Цупер Василь, Куліцкий Михайло, Бродзінський Казимир, Дрещік Антін, Дрещік Іван.

Товариство ім. Мирослава Січинського в Клівленд, О.

В. 393. Бахоровський Андрій, Сурівка Миколай, Миляй Ілько, Сухина Семен, Базар Дмитро, Бахоровський Василь, Сухина Григорій, Осьо Николай, Фецатчин Андрей, Дорош Антін, Милий Іван, Клипчак Василь, Бахоровський Теодор, Сахар Теодор, Петрік Антоній, Остаф Дмитро, Завінський Адам, Бнілка Іван, Остаф Семен, Щерба Стефан.

Братство Пресьв. Тройці в МкАлпін, В. Ва.

В. 394. Карчевський Ксавер, Мартинів Теодор, Верстиве Гринько, Мирка Дмитро, Ґураль Петро, Стець Тимко, Кобилянський Павло, Копій Адам, Лапчак Теодор, Гізіцький Фабіян, Горбатий Тнат, Савіцький Антін, Леончик Алексій, Калапай Іван, Карчевський Миколай, Кубич Фелікс, Карчевський Болеслав, Олійник Михайло, Томаля Франко, Олійник Стефан.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ.

В. 1. Барна Никола, Болюх Йосиф.
В. 2. Колодій Василь, Колодій Катерина.
В. 3. Петрочко Іван.
В. 5. Бабяк Михайло.
В. 7. Мацко Панько, Нінстрав Іван.
В. 13. Сняк Стефан.
В. 16. Митришин Яким, Токарський Стефан.
В. 18 Адамович Юліян.
В. 19. Лисак Лукіян, Василишин Олексій, Стефанюк Василь, Буртик Іван.
В. 22. Гулей Андрей, Пухаль Николай, Зелений Йосиф.
В. 23. Гаврила Йосиф.
В. 28. Бранко Іван, Плакса Матвій, Тимчишин Матій, Качала Семан.
В. 29. Федина Дмитро.
В. 33. Петрік Михайло II.
В. 42. Петричкович Максим.
В. 45. Мандич Василь.
В. 47 Кібаш Василь.
В. 48. Завінський Іван.
В. 64. Малащук Василь.
В. 65. Ванад Михайло, Полянський Теодор.
В. 66. Левицкий Михайло.
В. 71. Сидор Юлька.
В. 73. Желічовський Тома, Накопінський Пав.
В. 76. Громада Іван, Волошин Юрій, Свербивус Стефан, Дуфлян Михайло.
В. 78. Драбик Гриць.
В. 82. Мровца Михайло, Головчак Павло.
В. 85. Остапович Федор, Федуляк Антоній, Гнатюк Василь.
В. 92. Стасенчук Олекса, Мерецький Василь, Тринастий Олекса, Казимірів Константин, Сава Франко.
В. 96. Андрухо Стефан.
В. 97. Матичак Стефан.
В. 99. Демчук Яків, Нарушевський Ігнатій.
В. 104. Старух Іван, Яцина Іван, Ющик Марія Кузів Михайло.
В. 106. Саґан Марко, Коцовський Іван.
В. 108. Штогрин Семен, Заремба Павло.
В. 109. Ломиш Семан, Литвин Казимир, Кенляя Михайло, Ґураль Михайло.
В. 111. Гливяк Іван.
В. 114. Мусяк Михайло.
В. 117. Дзвінка Розалія, Когут Володимир.
В. 118. Лесько Катерина.
В. 123. Майбук Ярема.
В. 124. Мазур Іван.
В. 127. Курпіта Лука, Шурбот Даніїл, Ґрех Іван, Новосядлий Теодор, Козловський Франко.
В. 133. Клюфас Михайло, Бідун Михайло, Горбач Михайло.
В. 137. Терлецький Іван.
В. 140. Дудзяк Яків. Масловський Дмитро.
В. 141. Соловяч Михайло, Яворський Гнат.
В. 143. Дяків Іван, Калиневич Йосиф.
В. 146. Процків Михайло.
В. 147. Воляник Мартин, Ільків Яким, Дверницкий Адам, Каплун Іван, Ґуцайлюк Михайло.
В. 148. Лайзорик Іван.
В. 149. Хома Михайло, Куліковський Стефан.
В. 151. Саврук Ева, Гнат Марія, Когут Ева, Турчин Ксеня.
В. 155. Будняк Карпко, Гладун Григорій, Лисий Іван, Дячишин Іван, Давьчишин Марія.
В. 156. Качмар Паранька.
В. 157. Рінка Теодор, Приставі Іван.
В. 159. Ковалев Григорій, Козак Антоній, Ялик Петро.
В. 160. Андрушишин Марія.
В. 162. Боднар Йосиф, Камінська Станіслава.
В. 163. Рудніцький Нкило.а
В. 165. Грабар Іван.
В. 168. Бородецький Панько.
В. 170. Наумик Пантелей, Головатий Стефан, Аґрес Іван.
В. 172. Сокол Іван.
В. 175. Васько Дмитро.
В. 176. Куприч Іван.
В. 179. Лужецький Гринь.
В. 182. Бейба Микола.
В. 186. Прокіпчак Євка.
В. 188. Візняк Іван.
В. 192. Ковалик Пилип, Рибак Анастазія, Бучинська Катерина, Дрозд Іван, Кульчицький Андрій.
В. 194. Пасічник Михайло.
В. 196. Бобалік Стефан, Варґа Михайло.
В. 200. Господарець Теодор.
В. 207. Цар Іван, Щурик Антанас.
В. 210. Завадовський Стефан.
В. 212. Федоришин Василь.
В. 217. Синьдунь Никола.
В. 218. Одварґ Василь.
В. 219. Поглід Василь.
В. 221. Пишний Іван, Марчук Леон, Яремко Михайло, Пишний Іван, Марчук Антін, Теліжен Никола, Левків Олекса, Гасяк Петро, Сенечин Никола, Явний Григорій, Сьвірський Петро.
В. 222. Цимбала Дмитро.
В. 229. Сьвінціцкий Кирило, Чорний Іван, Тросцінський Володислав, Глух Теодозія, Буц Катерина, Іваськевич Петро, Кость Анна, ур. Крайник.
В. 232. Добровольський Йосиф, Гаубт Авґустин, Грибовиш Йосиф, Луців Петро.
В. 234. Пришляк Іван, Атаманчук Іван.
В. 236. Лабан Текля.
В. 237. Бартків Павло, Мазур Теодор, Пастернак Федь.
В. 239. Мштурак Семен, Карачок Петро.
В. 244. Дерех Михайло, Прашкевич Василь.
В. 245. Якобіцький Яцко, Будзінський Мартин, Милява Марцін, Кузь Павло.
В. 247. Кавінський Федь, Січка Гриць.
В. 248. Кошовський Олекса.
В. 249. Савчук Филип, Савчук Онуфер.
В. 251. Вербіцкий Никола, Костецкий Олекса, Білянський Іван.
В. 254. Кузьма Антін, Ковальчик Антін.
В. 257. Ільків Олекса.
В. 259. Куропас Михайло.
В. 262. Ціркот Емілія, Варян Ксеня, Гнат Агафія.
В. 263. Бугай Йосиф.
В. 264. Бабяк Іван.
В. 265. Висоцкий Федор.
В. 269. Пачапа Андрій.
В. 273. Бабій Пилип, Синишин Яцко.
В. 275. Мрас Зузанна.
В. 279. Мандрик Андрій, Годованець Василь, Немачек Альбін.
В. 281. Щудлик Онуфер.
В. 282. Дмитрук Ілія, Литвин Петро, Клекоцкий Михайло.
В. 284. Федорів Михайло, Покладок Михайло, Кузьмович Петро, Іванко Іван.
В. 288. Кузьмів Лев, Гетманюк Василь, Карпевич Лука.
В. 293. Гебятка Марія, Марцін Марія.
В. 295. Бабяш Іван, Ярчак Іван.
В. 297. Демян Вас., Цап Іван, Сафко Анна.
В. 301. Сенчук Кирило, Кукла Петро, Мотлюк Николай, Стасюк Юрко.
В. 302. Барна Тимко, Ціхон Касіян, Главата Марія.
В. 303. Липка Констатин, Бойчук Гавриїл, Саданович Іван.
В. 306. Фльорек Мелетин, Федак Володимир, Горун Олекса.
В. 310. Скаржинська Магдалина, Росі Анна.
В. 311. Дроздовський Криштоф.
В. 312. Сех Атанас, Думанський Павло.
В. 313. Черемшак Елисавета.
В. 315. Трач Марія, Білобрам Петронеля, Матулевич Петронеля, Тисаровська Михаліна, Мочук Агафія.
В. 316. Матусяк Григорій.
В. 323. Нагай Микола.
В. 324. Кособуцкий Михайло.
В. 326. Ільчишин Іван.
В. 327. Слободзян Іван.
В. 329. Петничук Семан.
В. 330. Гилька Роман, Рекрутяк Яким, Галяк Іван, Войтоновський Іван, Скобальська Юлія, Ястремська Марія, Ястремська Юзефа, Стоцка Марія, Марінєвич Павліна, Шеремета Маґда, Бростко Катерина.
В. 331. Сікора Антін.
В. 332. Ґреґа Ліза.
В. 335. Давидяк Юлія.
В. 336. Худзій Константин, Суручак Іван, Чубінський Василь, Іванейко Іван.
В. 338. Стефанович Никола, Владика Дмитро, Ваверчак Павло.
В. 342. Павлік Ілько, Познанський Михайло.
В. 343. Горнятко Стефан.
В. 345. Прус Іван, Кузбит Дмитро, Гірняк Стефан, Заяць Петро, Бук Стефан, Ваньовський Стефан, Качмар Михайло, Вороняк Стефан.
В. 347. Столяр Федьо.
В. 348. Челяда Іван.
В. 349. Мельник Антін.
В. 350. Зельонка Ілько, Каштанюк Володимир, Кошляйчук Ілія, Кошляйчук Неопіля.
В. 351. Хомишак Василь.
В. 352. Івахув Марія, Сиротинська Анаст.
В. 355. Торопа Стефан, Стень Федько, Стецик Ілько, Когут Федько, Скрицкий Яків, Сімінкевич Николай, Боднар Максим, Шавала Дмитро.
В. 357. Тихоліз Олекса, Лаґоцкий Андрей, Крочак Іван.
В. 358. Задорожний Николай.
В. 359. Котла Мих. (стар.), Жеруха Ів., Головатий Іван, Жеруха Стефан, Лучка Василь Котла Олекса, Котла Мих. (мол.), Димай Юрко.
В. 360. Парила Федько, Онисько Василь, Артимко Яцко, Сорока Петро, Місько Гринько.
В. 363. Скробач Іван.
В. 369. Лущанець Лукаш.
В. 371. Ковальчук Петро, Самотис Іван.
В. 376. Смоляк Дмитро.
В. 379. Федун Михайло, Багрій Павло, Федорів Марія.
В. 380. Маркович Василь.
В. 383. Худзей Михайло, Ілящат Теодор.
В. 384. Хомицький Григорій.
В. 385. Скрипець Дмитро.
В. 386. Ґурак Михайло.
В. 387. Синичич Онуфрій. Писанчин Ігнатий.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИСТУПИВШІ.

В. 1. Хомяк Юліянна, Дяк Григорій.
В. 6. Восковець Дмитро Юрів, Поп Ів. Василь.
В. 13. Марунчак Ігнатій, Крамарчик Мих.
В. 16. Сьвідер Тимко, Бадер Станислав, Гудика Владислав, Когут Іван.
В. 17. Паства Андрій, Мачулис Антін.
В. 19. Буджиґан Михайло.
В. 23. Ружичка Михайло.
В. 28. Шурин Яків.
В. 52. Ковач Никола, Супея Йосиф.
В. 53. Федорчак Матвій, Димчак Альберт, Щербик Стефан.
В. 55. Бистрицкий Імрій.
В. 57. Лісовський Антін.
В. 62. Хац Фенна.
В. 63. Гоцуляк Іван.
В. 65. Грицов Йосиф.
В. 68. Грех Стефан.
В. 70. Слука Іван.
В. 78. Смереканич Кіпер.
В. 90. Кобань Михайло.
В. 92. Адамчук Йосиф.
В. 99. Васко Павло.
В. 104. Польний Іван.
В. 111. Гера Павло, Моцьо Петро.
В. 117. Мартинович Лев.
В. 122. Фейко Марія.
В. 124. Халупа Дмитро, Бабяк Данько, Горбовий Петро (мол.), Барчишак Федор.
В. 126. Плиска Юрій.
В. 135. Завойський Гаврило, Рапач Василь, Рапач Олена.
В. 153. Жабич Павло.
В. 155. Нараєвський Петро.
В. 166. Ванчик Николай, Торопила Френк.
В. 170. Цурковський Ант., Цурковська Марія.
В. 193. Беднарський Йосиф.
В. 221. Смарун Йосиф.
В. 229. Конопка Антоній, Кокус Мартин.
В. 230. Опавка Онуфер, Федаш Онуфрей.
В. 232. Антошек Николай.
В. 250. Баґерат Гриць, Ціклинський Лешко, Никель Іван, Добранський Михайло, Беневят Антошко, Сокира Григорій.
В. 270. Осташевський Атаназий.
В. 294. Алечко Теодор.
В. 312. Мильничук Онуфер.
В. 324. Лабяк Михайло.
В. 325. Тиравський Николай, Дорожинський Іван, Федун Павло, Козак Антін, Касперик Іван.
В. 330. Пшинічняк Іван, Пшинічняк Настя, Пшинічняк Василь.
В. 339. Мойсевич Стефан, Годяк Йосиф.
В. 341. Цап Онуфер.
В. 344. Притула Іван.
В. 354. Ханас Йосиф.
В. 355. Городнський Мацічак Василь.
В. 360. Собків Гринь.
В. 376. Гребович Василь, Скольський Ник.
В. 377. Сопрун Станислав.

ЧЛЕНИ ПРИСТУПИВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 42. Кашалаба Петро, Зайло Григ., Скоробогатий Теодор.
В. 56. Цинкар Станислав.
В. 63. Проць Михайло, Сикута Ева.
В. 75. Сенчишин Николай.
В. 76. Завируха Тимко.
В. 85. Петрушка Михайло.
В. 91. Павлушок Текля, Пришляк Ева.
В. 128. Соха Матвій.
В. 140. Маліевич Володимир.
В. 146. Герич Андрей.
В. 149. Шпюра Никомай.
В. 153. Федорко Михайло, Савчак Федор.
В. 162. Бобітко Федько.
В. 175. Крокіс Іван.
В. 228. Кош Катерина.
В. 239. Кічак Антін, Бручковський Михайло.
В. 242. Пінзак Теодор.
В. 270. Микитишин Михайло.
В. 283. Яворський Теодор.
В. 315. Пирзавська Зофія, Угорчак Емілія, Мельник Мальвіна.
В. 322. Габла Гриць.
В. 341. Пастернак Семен.
В. 347. Капустинський Іван.
В. 358. Сьвідерський Алецсандер.
В. 360. Демчина Микола.
В. 380. Сідальник Луць.
В. 384. Остаф Нестор, Тварук Андрей.
В. 385. Козак Александер, Андрущак Петро, Ґрубрин Яків, Процай Антін, Ґрубрин Николай, Козак Іван, Процай Павло.
В. 386. Іванчук Михайло (мол.).
В. 387. Іванюк Михаіл.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИЧЕРКНЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 3. Мизік Стефан, Новицкий Кондрат.
В. 4. Крайник Франко.
В. 8. Кузе Іван.
В. 9. Грацон Іван, Фучко Вас., Рейних Йос.
В. 10. Ковтко Партин, Нестеряк Данько.
В. 12. Сіра Осип, Лусік Маріянна.
В. 15. Жултко Юрко.
В. 16. Біско Іван.
В. 19. Нагорняк Василь, Дашкевич Йосиф, Подколіцький Тонии, Барасюк Семен.
В. 25. Гарагус Іван.
В. 28. Кілик Іван, Мяцьо Іван, Шимський Петро, Ганич Іван, Бойко Василь, Рат Іван, Любянецький Николай, Халупа Матій.
В. 33. Чирський Гринько, Дудич Михайло, Симоньчик Андрей.
В. 35. Олійник Іван.
В. 36. Кантор Лийко.
В. 37. Фесьо Теодор, Сливканич Марія, Галя Матвій, Стець Стефан.
В. 39. Мацко Федор.
В. 40. Верлинський Прокіп.
В. 41. Мулярчик Стефан.
В. 47. Пропак Михайло, Колодійчик Юрій, Левчук Франко, Левчук Амброзій.
В. 49. Варґала Йосиф, Луцак Іван.
В. 52. Баворовський Ваврик.
В. 53. Гонос Василь, Зіньо Андрей.
В. 56. Хаменка Іванов Осип, Воєцяк Юрко, Лабуза Андрей.
В. 57. Лучковець Семан, Дуда Іван, Мазур Михайло, Смолець Теодор, Дашкевич Николай, Пашковський Олекса, Урам Петро, Русин Іван.
В. 61. Молчан Андрій.
В. 62. Чолиш Зузанна.
В. 63. Гоцко Іван.
В. 64. Макогін Танька.
В. 67. Чупко Стефан.
В. 70. Федьо Петро, Сандович Тимко, Моняччин Федор, Хомінський Петро.
В. 71. Стапай Матрона.
В. 72. Палюх Олекса.
В. 73. Пуш Зофія, Нищитюк Максим.
В. 76. Бидюга Олекса, Кульбаба Дмитро.
В. 77. Лебідь Дмитро, Муштук Андрей, Андрух Петро, Кривейкий Кирило.
В. 78. Борняк Микита.
В. 79. Корнас Іван с. Василя, Корнас Іван с. Николи, Франц Станислав.
В. 82. Малговський Іван, Гопік Вінцентий, Дауґан Йосиф, Паславський Микола, Іванок Василь, Ґутовський Павло, Матіїв Михайло.
В. 83. Маслей Марія.
В. 85. Вільчинський Афтанас, Стефанчак Петро.
В. 90. Петрик Іван, Ковчак Іван.
В. 91. Настюк Стефан.
В. 92. Пастушенко Демко.
В. 99. Мазуров Іван, Вацлавський Михаїл, Плакса Василь.
В. 104. Декер Іван.
В. 106. Калетчик Петро, Ющак Максим, Лихолат Михайло.
В. 107. Малиш Василь.
В. 108. Коц Петро.
В. 109. Невирт Іван.
В. 111. Тантала Олекса, Ґербовський Станислав, Кунцьо Николай, Пращак Стефан, Подоляк Федьо, Подоляк Сенко.
В. 116. Сматковський Йосиф.
В. 120. Комарницький Юрко, Древіцький Василь, Гостинський Дмитро.
В. 122. Ковач Варвара.
В. 123. Добранська Олена.
В. 124. Фанок Василь, Ваніцький Василь, Вітик Андрей, Крайник Андрій, Слойка Николай, Бабяк Іван.
В. 127. Козак Михайло, Ґузда Алексій, Павелко Ілько.
В. 131. Ґолат Піда, Ґелейда Анна, Пех Марія.
В. 133. Ковальчук Семко, Цюпира Іван, Олійник Андрей.
В. 134. Козик Антін.
В. 135. Поточний Іван, Леньо Антін.
В. 136. Дрост Стефан.
В. 140. Горнік Юрко, Горнік Анна, Фординка Николай.
В. 141. Мальований Михайло, Паламар Нив.
В. 142. Гонимар Василь.
В. 113. Семанович Михаіл, Липпай Петро, Феденко Теодор.
В. 145. Олексин Гнат.
В. 146. Українець Йосиф.
В. 149. Слабік Іван.
В. 153. Садовський Антін, Макар Іван.
В. 155. Ґурняк Михайло.
В. 157. Куця Антін.
В. 158. Василюк Михайло.
В. 160. Гриців Франко, Петрів Христина, Дронь Евдоха (Теодора), Дронь Евдока (Романова), Остапів Михайло, Остапів Юрій.
В. 164. Самолевич Йосиф, Тудруп Юрко.
В. 166. Завиский Іван, Мирмо Прокоп.
В. 168. Покрішка Іван, Янаш Дорво.
В. 172. Фекете Франко.
В. 175. Стасенко Михайло, Мидлоський Станислав, (Федоренько Феданько Матвій, Марнюк Іван, Ваславський Іван.
В. 179. Вівчаровський Іван, Кушляк Анна, Кушляк Петро, Репета Олекса.
В. 186. Брезняк Катерина.
В. 188. Сидоряк Іван, Стромбовський Михайло, Семків Дмитро, Васильків Іван (Голобішак).
В. 192. Слободзян Франко, Дякуф Семко, Шеремета Іван, Вороновська Анна.
В. 194. Когут Дмитро, Михальчишин Дм.
В. 196. Маєрник Йосиф.
В. 198. Дяк Михаіл, Танас Левко.
В. 200. Зопків Марія.
В. 204. Сента Марія.
В. 207. Якім Дмитро.
В. 213. Кернеп Йосиф.
В. 214. Дмитрів Іван, Зеліско Павло, Лучин Григорій.
В. 217. Антошків Никола, Климпів Петро.
В. 218. Бундза Никола, Дзяпко Стефан.
В. 219. Стефко Микола, Качур Федьо.
В. 221. Шагаґа Николай, Солтис Михайло, Багрій Никола.
В. 222. Кипінський Іван, Олійничук Стефан, Стасюк Николай, Калафактор Михайло, Калафактор Іван, Грешкович Йосиф.
В. 225. Малаєич Олекса, Даньків Михайло, Юрек В. Іван, Гармяч Ілько.
В. 227. Ольховський Іван, Добуш Дмитро, Ющак Михаіл, Кравець Дмитро, Рилік Антоній.
В. 229. Мигдаль Григорій, Смоленич Андрій.
В. 230. Копанишин Захар.
В. 231. Волошин Іван, Паралевич Петро.
В. 232. Шевчишин Іван.
В. 233. Кулиба Василь, Дашко Олекса.
В. 234. Пришляк Захарко.
В. 235. Бобак Михайло (стар.), Цеплий Ник.
В. 237. Струмиляк Іван.
В. 238. Сорока Іван, Ґвіздзь Михаіл, Кощук Михаіл.
В. 242. Колісник Петро.
В. 244. Машлюх Василь.
В. 245. Бірбан Хаврона, Якибіцка Анна, Слука Маруня, Волошин Іван, Колодзян Семко.
В. 246. Риґиль Йосиф, Литвин Михаіл, Антонів Іван.
В. 247. Возьний Михайло, Левіцький Григ.
В. 248. Турчин Теодор, Гуль Іван, Войцеховський Іван, Муран Марія, Заплітний Павло, Заплітна Ефрозина Розалія (мол.), Заплітна Розалія (стар.).
В. 250. Янковський Николай, Римняк Петро, Рамальд Іґнац.
В. 255. Яремко Томаш, Булій Васько.
В. 259. Фейдаш Іван.
В. 265. Карпіта Павло, Роман Михайло.
В. 268. Гавай Іван, Хомяк Френк.
В. 270. Мазуркевич Йосиф, Швец Петро.
В. 271. Кравчук Матвій.
В. 272. Голобець Федор.
В. 275. Майдош Анна.
В. 276. Кузьмінський Войтіх, Макар Фецьо.
В. 278. Конюх Михаіл.
В. 282. Олійник Ілько.
В. 295. Тилька Йосиф, Перуцкий Антін.
В. 296. Біліцький Стефан.
В. 298. Мидляр Андрей Серафин, Пропко І.
В. 300. Жупідло Іван.
В. 301. Кукла Теодор.
В. 304. Гончар Іван.
В. 306. Даньчак Амброз.
В. 309. Чернатович Ілія, Чабатор Марія, Чабатор Вінцентий.
В. 311. Ганич Олекса.
В. 316. Дорофей Іван, Гук Дмитро.
В. 318. Деревяна Ксеня.
В. 322. Чура Демян.
В. 323. Вольський Андрей, Шеляк Павло, Кархут Михайло.
В. 324. Іванюк Дмитро.
В. 325. Кравчук Андрій.
В. 326. Горжейовський Василь.
В. 327. Ямковий Іґнац.
В. 328. Карабин Юрій.
В. 329. Гуменюк Лука.
В. 330. Карась Марія.
В. 332. Бриґіда Руська.
В. 334. Года Прокіп.
В. 338. Петровський Дмитро.
В. 340. Будз Стефан, Дрофич Гриць, Савчак Іван, Онуфрів Володимир, Дибач Андрей, Яремкович Панько.
В. 341. Коваль Михаіл, Михайлів Олекса.
В. 342. Угрин Лаврентий, Ґец Михайло.
В. 345. Репецкий Михайло.
В. 349. Кушнір Петро, Осатчук Іван.
В. 355. Сороковський Василь.
В. 359. Назарик Ігнат.
В. 362. Гулдьо Стефан, Ярема Мирон.

В. 363. Підекальний Ілько, Кліщ Іван, Косців Іван.

В. 364. Пастернак Дмитро.

В. 365. Земба Николай.

В. 367. Антонів Дмитро, Мудрик Іван, Півторак Теодор, Багрій Михайло, Федоришин Стефан, Федоришин Дмитро.

В. 371. Козак Анна, Триюда Марія.

В. 372. Клепак Андрій.

В. 374. Козловський Лаврентий.

В. 375. Осиф Марія.

В. 377. Касперак Йосиф, Кордас Францішек. Ґжечкович Ян.

В. 378. Бац Іван, Білик Іван.

В. 379. Петришин Йосиф.

В. 382. Токарчик Анна.

В. 384. Буртик Дмитро, Цибринський Петро, Василишин Олекса.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ ЛИСТИ.

В. 3. Іванюк Михаїл.

В. 6. Кричфалуші Василь Михалию Геру.

В. 45. Соханський Іван.

В. 53. Крокіс Іван.

В. 70. Пярзавська Зофія.

В. 79. Федорко Михайло.

В. 118. Прешляк Ева, Павлушок Текля.

В. 136. Остаф Нестор, Тварук Андрей.

В. 159. Савка Антоній.

В. 170. Цурковський Ант., Цурковська Марія, Загородничий Стефан, Бейґер Никола.

В. 171. Баґан Іван.

В. 178. Сикута Ева.

В. 213. Павлюк Андрей.

В. 225. Піцюра Николай.

В. 226. Рущак Йосиф.

В. 229. Буч Василь.

В. 235. Проць Михайло.

В. 248. Сьвідерський Александер.

В. 250. Кулин Ілько.

В. 260. Пятковський Григорій, Зайло Григ.

В. 276. о. Ґурянський Михайло, Габля Теод.

В. 286. Мельник Мальвіна, Угорчак Емілія.

В. 292. Герич Андрей.

В. 294. Пліашка Макар.

В. 296. Гуґяк Семеон.

В. 312. о. Кузів Михайло.

В. 320. Капустінський Іван.

В. 325. Яцишин Петро, Касперик Іван.

В. 332. Рязнік Михайло.

В. 340. Савчак Федор.

В. 362. Вобітко Федько, Сідальник Луць, Небесний Сенько, Величко Василь.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 1. Фір Олекса, Ревиляк Василь І.

В. 16. Белей Йосиф.

В. 28. Сидор Дмитро.

В. 30. Цап Михаїл.

В. 33. Мацко Йосиф, Гринько Кость.

В. 46. Корк Михайло.

В. 59. Плеш Петро, Когут Андрей.

В. 104. Капцьо Стефан.

В. 141. Окрепкий Михайло.

В. 143. Милар Панько.

В. 204. Сентий Семан.

В. 219. Набережний Матій.

В. 222. Дуріла Юрко.

В 238. Кіндратів Стефан.

В 247. Кіт Василь.

В. 261. Матієшин Катерина.

ЗІСТАВЛЕНЄ.

В місяцю цьвітню 1914 р. було членів в Р. Н. Союзі	20.047
В місяцю маю 1914 р. приступило нових членів до Р. Н. Союза	483
В місяцю маю 1914 р. принято наново в члени Р. Н. Союза	87
В місяцю маю 1914 р. принято з переступними листами до Р. Н. Союза	47
Разом	20.664
В місяцю маю 1914 р. суспендовано за неплачене місячних вкладок	241
В місяцю маю 1914 р. вичеркнено за неплачене місячних вкладок	108
В місяцю маю 1914 р. взяли переступні листи	45
В місяцю маю 1914 р. померло	19
Разом	413

Число членів Р. Н. Союза в Америці з кінцем мая виносило 20.251. В місяцю маю 1914 р. Р. Н. Союз побільшив ся о **204** члени.

УВАГА,

котру кождий місцевий Урядник і член Р. Н. Союза в Америці повинен пильно прочитати і до неї стисло застосувати ся.

Члени, оголошені в повисшім рекордовім справозданю як суспендовані або вичеркнені за неплачене місячних вкладок чи з инших причин згідно зі статутом орґанізації, коли хотять і на далі бути членами Р. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяци (червня) до своїх відділів і вписати ся наново, заплативши всї свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Як сего не зроблять до кінця червня 1914 р., то в липни 1914 р. мусять виповняти нові деклярації, если хотять бути членами, подібно, як кождий новий кандидат. Ті знов члени, котрі в міс. маю 1914 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу Р. Н. Союза в Америці, мають се зробити в місяцю червни 1914 р., бо на другий місяць, т. є. в липни 1914 р. вичеркне ся їх з членів орґанізації, а тоді вони можуть бути приняті до Р. Н. Союза тільки на підставі нових деклярацій.

Д. Капітула, гол. предс. Р. Н. С.
М. Угорчан, гол. рек. секр. Р. Н. С

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Уряд „Тов. Укр. Соколів". від. 170, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбуде оя в суботу, дня 13. червня 1914 о годині 8-ій вечером в галї „Народного Дому" під ч. 72 Моріс стріт. Джерзи Сіти, Н. Дж.. На тім мітінґу мусить кождий член явити ся, бо суть дуже важні справи до полагодженя, а також будемо вибирати делеґата на XIII-ту Головну Конвенцію Р. Н. Союза. Просить ся всїх членів, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім случаю будуть суспендовані з Товариства і Р. Н. Союза, а також не будуть мати права до голосовня анї кандидованя на делеґата. На сей мітінґ повинен кождий член припровадити з собою хоч одного нового кандидата на члена. — Ст. Милянович, предс.; Вол. Мартинець, секр.

ВІЛКСБЕРІ, ПА. Бр. сьв. Василія Вел., від. 278, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбуде ся дня 14-го червня с. р. зараз по Службі Божій. Кождий член мусить явити ся, бо є дуже важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разї будуть суспендовані і утратять права членські як в Братстві так і в Р. Н. Союзї. — Й. Котик, предс.; М. Кухта, секр.

АВОКА, ПА. Бр. сьв. Івана Хрест., від. 326, повідомляє всїх своїх як місцевих так і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 20-го червня о год. 7-ій вечер в призначеній гали. Обовязком кождого члена є явити ся на сей мітінґ, бо є до полагодженя дуже важні справи. Член, неявивший ся на мітінґ, заплатить 50 ц., а урядник $1.00 кари. — Н. Колодій, предс.; І. Пашкевич, кас.; С. Сеньків, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. сьв. О. Николая, від. 175, подає до відомости своїм членам, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 21-го червня с. р. о год. 12.30 попол. На сїм мітінґу має ся явити кождий член безуслівно, бо є дуже важні справи братські до полагодженя. На мітінґу переведеть ся вибір делеґата на 13-ту Головну Конвенцію Р. Н. Союза. Член, котрий не явить ся, заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. Член, котрий не може прибути на сей мітінґ, має повідомити секретаря устно або листовно, подаючи важну причину, щоби звільнити ся від кари. Рівнож нехай кождий член стараєть ся припровадити нового члена на сей мітінґ, бо се послїдний мітінґ, на якім приймаєть ся нових членів без оплати вступного до Братства. — І. Заблоцький, предс.; Д. Макара, секр.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. Бр. сьв. Юрія, від. 160, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів і члениці, що річний мітінґ відбуде ся в неділю, дня 14-го червня, початок точно о год. 4-ій попол. Тому просить ся, щоби кождий член і члениця явили ся на сей мітінґ та вирівнали свої довги і залеглости, бо в противнім разї будуть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. На тім мітінґу будуть дуже важні справи до полагодженя: справозданє секретаря і вибір нового уряду. Член, котрий не явить ся на сей мітінґ, заплатить 50 ц., а урядник $1.00 кари. — С. Самборський, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, повідомляє своїх товаришів, що зміна з Братства на Товариство „Вільні Козаки" зістала одобрена Р. Н. Союзом. Рівнож пригадуєть ся, що піврічний мітінґ припадає на день 14-го червня (в читальнї „Просьвіти"). Просить ся, щоби нїкого з товаришів не бракувало, бо є важні справи до полагодженя. — П. Макогон, секр.

СКАТДЕЙЛ, ПА. Бр. сьв. Івана Хрест., від. 36, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся 21-го червня в церковній гали о год. 2-ій попол. Просить ся всїх членів безуслівно прибути на сей мітінґ, бо є досить важних справ до полагодженя. Кождий член має вирівнати свій залеглей довг. Неявивший ся член заплатить 50 ц., а урядник $1.00 кари. Нових членів буде ся приймати після статута. — П. Елиновський, предс.; І. Коваль, кас.; Н. Шміґельський, секр.

ФРЕДЕРІКТАВН, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 172, повідомляє всїх своїх членів, що дня 21. червня (юнія) с. р., о год. 2-гій пополудни, відбудеть ся у Бартійовій галї піврічний мітінґ, на котрім кождий довгуючий член має вирівнати свої залеглости під загрозою виключеня з Братства і з Р. Н. Союза. На порядку дневнім дуже важні справи. Неявивший ся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — С. Баллент, секр.

ЕКСПОРТ, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 80, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що 21-го червня о год. 1-ій попол. відбудеть ся піврічний мітінґ, на котрий кождий член має явити ся. Член, котрий не явить ся підлягає карі 50 ц., а урядник $1.00. На тім мітінґу будуть до полагодженя дуже важні справи. Кождий член має вирівнати свої залеглі довги, бо в противнім разї буде суспендований. — А. Криванич, предс.; Ф. Голоняк, кас.; Ф. Звір, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Укр. Тов. „Січ", від. 282, подає до відома своїм членам, що піврічні збори відбудуть ся дня 28-го червня с. р. Кождий член і члениця Товариства мають явити ся на тих зборах. Неявивший ся член заплатить кару після ухвали. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. На сих зборах буде ся приймати нових членів до Товариства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. — Г. Бедзїсь, предс.; Н. Дїдуник, кас.; Г. Трач, секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 296, повідомляє всїх своїх членів, що дня 21-го червня відбудеть ся піврічний мітінґ. Кождий член має явити ся точно о год. 2-ій попол. на мітінґу, бо є дуже важна справа до полагодженя. Котрий член не явить ся на мітінґу, заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. На мітінґу буде приймати ся нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. — Е. Білявський, предс.; М. Гаречмак, кас.; А. Карпець, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 371, повідомляє всїх своїх членів, що дня 13-го червня о год. 7.30 вечер відбудеть ся піврічний мітінґ, на котрім кождий член мусить явити ся. На тім мітінґу будуть до полагодженя дужи важні справи, між иншим також вибір нового касієра і делеґатів. Кождий член має вирівнати всї свої залеглости. — Т. Романків, секр.

БАЙОН СІТИ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 213, повідомляє всїх своїх членів, що дня 16-го червня с. р. відбуде ся піврічний мітінґ. Просить ся всїх членів безуслівно явити ся на мітінґу. На тім мітінґу здасть контрольна комісія справозданє. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разї будуть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить 50 ц. кари, а урядник $1.00. — М. Шаламій, предс.; В. Ошуст, секр.; Н. Підгайний, кас.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Василія Вел., від. 347, повідомляє всїх своїх членів, що дня 14-го червня с. р. точно о год. 2-гій попол. відбуде ся піврічний мітінґ під ч. 1 Купер стр. (у п. Ю. Маланчина). На тім мітінґу мають здати контрольори касове справозданє. Кождий член повинен безуслівно явити ся і вирівнати всї свої залеглі довги, бо в противнім разї буде суспендований в Братстві і в Р. Н. Союзї. Неявивший ся член заплатить 50 ц., а урядник $1.00 кари. — І. Боґуцький, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 92, повідомляє всїх своїх членів, що дня 21-го червня с. р. відбуде ся піврічний мітінґ точно о год. 2-гій попол. в дуже важній справі. Тому просить ся всїх членів явити ся і виповнити свої залеглости. Член неявивший ся заплатить 50 ц. кари, а урядник $1.00. — І. Трач, предс.; М. Малїшевський, секр.

ПЕМБЕРВІК, КОНН. Тов. „Просьвіта", від. 377, подає до відома всїм своїм членам, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 21-го червня с. р. в Порт Честер на галї під ч. 42 Валтер стр., на котрий всї члени безуслівно мають явити ся о год. 2-ій попол., бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся, заплатить кару 50 ц., урядник $1.00. — П. Робак, секр.

НЮБУРҐ, Н. Й. Бр. сьв. О. Николая, від. 176, подає до відомости всїм як місцевим так і позамісцевим членам, що піврічний мітінґ відбудеть ся 21-го червня с. р. Кождий член має явити ся на сей мітінґ. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разї будуть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. — Д. Когут, предс.; М. Бережницький, кас.; І. Коваль, секр.

ЕДВАРДСВІЛ, ПА. Сестр. Успенія сьв. Анни, від. 343, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеть ся 14-го червня (юнія) с. р. о год. 4-ій попол., на котрім всї сестри мають безуслівно явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючі сестри мають вирівнати свої залеглости. Неявивша ся сестра заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — Т. Кавалкевич, секр.

БОРНСАЙД, ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла, від. 165, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 21-го червня точно о год. 2-гій попол. в гали церковній на Чонсі Аве., на котрім предложить ся справозданє касове з півроку. На мітінґу має явити ся кождий член, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючий член має вирівнати свої залеглости, бо в противнім разї буде суспендований в Братстві і в Р. Н. Союзї. Член, який не явить ся на мітінґ, заплатить $1.00 кари, а урядник $1.50. — В. Кушнір, предс.; П. Демкович, кас.; С. Коцоловський, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Сестр. сьв. Ольги, від. 318, повідомляє всї члениці, що дня 14-го червня (юнія) с. р. відбудеть ся піврічний мітінґ точно о год. 3-ій попол. в школі коло церкви. Просить ся, щоби всї безуслівно явили ся, бо є дуже важні справи до полагодженя. На мітінґу переведеть ся також вибір делеґатки на конвенцію. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. Рівнож будеть ся на мітінґу приймати нові члениці без вступного до Сестриництва від лїт 16 до 30, а до Р. Н. Союза після статута. Члениця, неявивша ся на мітінґу, заплатить кару. — Меланія Михалїцька, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 276, повідомляє всїх своїх членів, що дня 14-го червня відбуде ся піврічний мітінґ. Кождий член має явити ся на мітінґу точно о год. 2-ій попол. Рівнож буде ся приймати на мітінґу нових членів без вступного до Братства а до Р. Н. Союза після статута. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разї будуть вичеркнені з Братства і з Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — Т. Судя, предс.; А. Підуфалий, секр.

ЕШЛЕЙ, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 231, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 14-го червня (юнія) с. р. Мітінґ отворить предсїдатель точно о год. 3-ій попол. на гали, де завсїгди мітінґи відбувають ся. Подаєть ся до відомости, що член, котрий спізнить ся, буде таксамо караний як сей, що на мітінґу не явить ся. Увільнені від кари будуть лише ті, що задля роботи не можуть прийти. Член, котрий не прийде на піврічний мітінґ, буде караний після ухвали річного мітінґу т. є. $1.00, а урядник $2.00. Після ухвали річного мітінґу будеть ся приймати нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. Взиваєть ся всїх членів, щоби кождий прийшов на мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Членів, котрі мають залеглости, просить ся вирівнати всї залеглі довги. Один член повинен другого про се повідомити, головно тих, що не вміють читати, та усильно старати ся, щоби привести на мітінґ і нових членів. — В. Хміль, предс.; Й. Підчаший, кас.; В. Стецула, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 53, подає до відомости всїм своїм членам, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 14-го червня (юнія) с. р. На тім мітінґу є дуже важні справи до полагодженя. Кождий член має вирівнати свій довг. Котрий член не вирівнає довгу, буде суспендований так в Братстві як і в Р. Н. Союзї. Член, неявивший ся на тім мітінґу без подания достаточної причини, заплатить 50 ц. кари, урядник $1.00 — після § 372 статута Р. Н. Союза — А. Витяз, предс.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. сьв. Андрея Перв., від. 66, повідомляє своїх членів про зміну адреси секретаря і просить на будуче удавати ся в справах братських на слїдуючу адресу: John Bratus, 513 E. 70 St., New York, N. Y.

КОЖДИЙ ЧЛЕН ДІСТАНЕ СІ РІЧИ ДАРОМ, КОЛИ НА СЕ ЗАСЛУЖИТЬ.

ШПИЛЬКА ВАРТОСТИ $1.00

ШПИЛЬКА ВАРТОСТИ $1.00

ЩО ТРЕБА РОБИТИ, АБИ ЗАСЛУЖИТИ СОБІ НА СЕЙ РІДКИЙ І ПРЕГАРНИЙ ДАРУНОК?

ПРОШУ УВАЖАТИ!

Кождий член Р. Н. Союза, котрий придбає ТРИ нові члени до Р. Н. Союза від 15. цьвітня до 1-го липня 1914 р., дістане в дарунку ЗОЛОТУ ШПИЛЬКУ.

Хто придбає ПЯТЬ нових членів до Р. Н. Союза від 15. цьвітня до 1. липня 1914 р., дістане в дарунку БРОНЗОВИЙ ДАРМОВИС.

Хто прибдає ДЕСЯТЬ нових членів до Р. Н. Союза від 15. цьвітня до 1. липня 1914 р., дістане в дарунку СРІБНИЙ ДАРМОВИС.

СРІБНИЙ ДАРМОВИС вартости $3.50

БРОНЗОВИЙ ДАРМОВИС вартости $2.00

ВІДВОРОТНА СТОРОНА ДАРМОВИСА

ВІДВОРОТНА СТОРОНА ДАРМОВИСА

Шпилька має вартість $1.00, але такої шпильки не дістане в ніякім сторі за гроші. Дармовис з бронзу має вартість $2.00, а срібний $3.50. Але таких річий ніхто не продає за гроші в Р. Н. Союзі.

Щоби нашим членам помочи заслужити собі на сей прегарний памятковий дарунок, просимо удаватись по близші інформації як організувати нових членів на адресу головного рекордового секретаря п. Мих. Угорчака, Box 76, Jersey City, N. J.

DARGEON, NEW YORK, N. Y.

НАЙБІЛЬШЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕНЄ.

Длячого платите ріжним тростовим погребникам більше, коли в нас можете мати першорядний похорон за $75.00.

Політерована дубова трумна або обита плюшом жаданої барви. Середина вибита білою сатиною. Срібні ручки. По боках вибито срібними буквами рік і день смерти. Верхня скриня (бакса) на трумну. Убраня для мущин і женщин. Ліхтарі, сьвітло, крісла, жалобне прибране дому. Бальзамоване через специялістів. Позволене на цминтар. Караван і два повози. Одним словом першорядний похорон за $75.00.

Офіси нашого заведеня находить ся в містах: 7 в Ню Йорку, 2 в Брукляні, 1 в Йонкере, Джерзи Сіти, Нюарк, Бейон, Пасайк і Елізабет.

Услуга в день і в ночи.

Подаючи нашу оферту, просимо телефонувати до мого головного руського заступника

ІВАН КРИНІЦКИЙ

число телефону 3191. Jersey City, N. J.

голосити ся або до офісу: 23—26

241 Van Vorst St., Jersey City, N. J.

Рівнож уряджуємо першорядний похорон для дітий за $20.00.

ІВАН КРИНІЦКИЙ.

ФАРМИ!

Маю 1000 фарм до продажи під управу, на легкі сплати від 1 акра аж до 2000 акрів, з худобою і з збіжем в стейті

Colorado, Wyoming Montana, Nebraska.

Також гомстеди до продажи і за дармо. Пишіть 17-29 яку велику фарму хочете.

GEO. SENIUTOWICZ,
1521 Glenarm Place, Denver, Colo

ЖІНКИ І ДІВЧАТА! ЖІНКИ І ДІВЧАТА!

ШКОЛА ДАМСЬКОГО КРАВЕЦТВА.

УЧУ КРОЇТИ ФОРМИ, ДАЮ СПЕЦІЯЛЬНІ ЛЕКЦІЇ ШИТЯ. ТАКОЖ ПРИНИМАЮ ВСЯКУ РОБОТУ ВХОДЯЧУ В ОБСЯГ КРАВЕЦТВА. ЛЕКЦІЇ В ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ. — ЗА ВИУЧЕНЄ РУЧУ.

КЛЯВДІЯ ГАЄВІЧ 20—24
1646 W. Chicago Ave. (третий поверх) Chicago, Ill.

РУСЬКИЙ МУЗИКАНТ

достарчає музики на балі, весіля, концерти і т. п. 17-28

DMYTRO MELNYK,
338 E. 9th St., Room 14 New York, N. Y.

ЮЛІЯН ПАВЧАК

209 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР, ВИПОЗИЧАЄ ВСЯКОГО РОДА УКРАЇНСЬКІ КОСТЮМИ І ХАРАКТЕРИЗУЄ ПО НИЗЬКИХ ЦІНАХ. ЗАМОВЛЕНЯ ПРИНИМАЄ НАЙМЕНШЕ 14 ДНІВ ПЕРЕД ПРЕДСТАВЛЕНЄМ.

Ідіть за народом. де нарід іде!!!

до М. ПЕТРОВСЬКОГО

1500 So. 3rd Street. ST. LOUIS, MO.

у него склад вин, лікерів, і пиво ріжнородного сорта по цінах як найтаньших. — Простора галя на балі, весіля, мітинги і т. д. з всякою вигодою. Висилає ордери до всіх частий Злучених Держав, для розривки є саля білярдова. Балі що суботи. — Підпирайте старого союзовця. 23—

В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ“

можна дістати отсі книжки:

Американець	15 ц.
Америка	15 ц.
Бери та читай	30 ц.
Весела книжочка	35 ц.
В неволі темноти	25 ц.
Вертеп	5 ц.
В старім і новім краю	25 ц.
Гостина сьв. Николая	10 ц.
Два брати	15 ц.
Доля галицької сироти	5 ц.
Дещо про звірята	30 ц.
Дещо про права і суди	10 ц.
Дорога до сьвідомости, ч. I.	10 ц.
Дорога до сьвідомости, ч. II.	10 ц.
Еміграит	15 ц.
З кого ся насьмівають, з того люди бувають. — Посол Петрушин. — Модний адвокат	10 ц.
За сестрою	35 ц.
З ріжних нив	15 ц.
Житє і Твори Івана Франка	10 ц.
Житє, зарібки, організації	15 ц.
Журавлі	15 ц.
Жіночий язик. Невдалий лнич	15 ц.
Зуб за зуб	10 ц.
Казки за пигавів	10 ц.
Казки про жидів	15 ц.
Книжочка рахункова	30 ц.
Коротка історія Руси	10 ц.
Марія	10 ц.
Многострадальний народ	20 ц.
Наверненний грішник	20 ц.
Народний рух	20 ц.
Напад на Січ	5 ц.
Оповідане про Алі Бабу і сорок розбійників	20 ц.
О підземних скарбах	25 ц.
Оповіданя про заздрих Богів	10 ц.
Початки козаччини	20 ц.
Під прапором свободи	30 ц.
Пісні про Канаду і Австрію	40 ц.
Пісні під нотами	35 ц.
Принц і нуждар	50 ц.
Покуса	10 ц.
Промови, деклямації і желаня на хрестинах, заручинах і весілю для кумів, старостів і дружбів	10 ц.
Про кінець сьвіта	15 ц.
Про нутро землі	25 ц.
Різдвяна ніч	20 ц.
Руський штукар	50 ц.
Рицар і смерть	5 ц.
Розмова Поляка з Русином	10 ц.
Релігійні віровання старинних народів	20 ц.
Русько-англійський тлумач	60 ц.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA“
83 Grand St., Jersey City, N. J.

В Америці не повинно бути ані одного Русина-Українця, який не належав би до Р. Н. Союза, одинокої нашої організації на чужині.

Проч з бритвами!

Наш порошок усуває сейчас волосе з твари, бороди і де би не було, без жадного болю, не лишаючи жадних слідів по собі. Висилаємо пачку того порошку за 1 долляр, пробні дози за 50 центів. Пришліть 1 доляр через моней ордер або в реджістрованім листі або почтовими марками, а ми сейчас вишлемо порошок з поясненем, як його уживати. 23

Адреса:

Dr. BELLIN'S CO.,
55 DELANCY ST., NEW YORK.

Потреба агентів.

Dr. WARD

СПЕЦІЯЛІСТ МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ

Моя кільканайцятьлітна практика є до Вашої розпорядимости. Лічу найповійтнійше [illegible] секретні недуги, сифіліс, затроєне крови, утрату животности, пропуклину, розширене жил, висушене, обезсилене, ревматизм, гемороіди, як також недуги міхура і нирок. Ціни умірковані.

Єсли другі лікарі не помогли Вам, прийдіть до мене на пораду. Зволікане є небезпечне. Пораду даю даром. Прийдіть відвідати мій анатомічний музей і побачити чоловіка здорового і в хоробі. Інтересне і поучаюче. Вступ вільний.

Dr. Ward
417 Sixt Ave., New York
Bet. 25th and 26th Sts.

Години: щоденно від 9 р. до 8 веч.; в неділі від 10 рано до 2 поп.

Русини Пітсбурга!

Чи Ви знасте що гроші, то сила?

Старайте ся пізнати та зачніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі вулиць

1— Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнійших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ, на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank

cor. 14th & Carson Sts.,
South Side Pittsburgh, Pa.

И. Е. Рот, през, А. Ц. Міллер, кас.
Ол. Бучак, уряд. банк.

ОДИНОКА ПРЯМА ЛІНІЯ МІЖ
Росією а Америкою — Росією а Канадою

Точна 10-денна подорож.

Найпоспішніші, найгарніші і найбільші дво-шрубові пасажирські кораблі помiж Лібавою а Ню Йорком і з Ню Йорку до Ротердаму і Лібави. Низькі ціни.

Звертайтесь до:

A. E. JOHNSON & CO., Gen. Pass. Agents
37 Broadway, New York, N. Y.

R. J. Glick

Агент асекураційний від огня.

Офіс находить ся 1—
в WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

Перша Руська Фабрика Дзвонів

К. ФЕЛЧИНСЬКОГО
(прибувший зі старого краю)
936 Mt. Vernon St.,
SCRANTON, PA.

ВИРАБЛЯЮ ДЗВОНИ РІЖНОЇ ВЕЛИЧИНИ, ГАРМОНІЙНІ, НА СТАРОКРАЄВУ ФОРМУ І АМЕРИКАНСЬКУ, З НАЙЛІПШОГО МЕТАЛЮ І ПО НАЙНИЗШІЙ ЦІНІ. ДАЮ ТАКОЖ НА СПЛАТУ. Ґаранція на 10 літ. 23-5

$1.00 НА КОРОТКИЙ ЧАС ЛИШЕ ПРОДАЄМО НАШ ВЕЛИЧАВИЙ ФОНОГРАФ „ІНТЕРНАЦІОНАЛЬ Ч. 5.“ ЗА ПОЛОВИНУ РЕГУЛЯРНОЇ ЦІНИ!

місячно!

ЗІ ВЗГЛЯДУ НА РЕКЛЯМУ ДАЄМО КОЖДОМУ КУПЦЕВИ З КОЖДОЮ МАШИНОЮ НАШОЮ 40 РУСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ СПІВАНОК ЦІЛКОМ ДАРОМ А ТАКОЖ І 10-ЛІТНУ ҐАРАНЦІЮ НА ПИСЬМІ!

Жадаємо малий задаток і висилаємо фонограф і рекорди на 3 місяці безплатної проби!

Наколи будеш задоволений, платиш по $1.00 місячно!

Найбільший склад ріжнородних фонографів і грамофонів і рекордів в кождім язиці по найнизших цінах!

ПО ІНФОРМАЦІЇ ЗВЕРТАЙТЕСЬ АБО ПИШІТЬ ДО КРАЯНА ІВ. РУДЕНСЬКОГО

INTERNATIONAL PHONOGRAPH CO., 196 E. HOUSTON ST., Dep. 49. NEW YORK, N. Y.

Адвокат і нотар ЙОСИФ ГЕЛЛЕР

оборонця в справах карних і правний дорадник, переніс свою канцелярію адвокатську до камениці під ч. 329 Іст 10-та улиця.

ГОДИНИ УРЯДОВІ ВІД 8—8.

Для убогих порада правна даром між 6—8 вечером. 23-26

ЙОСИФ ГЕЛЛЕР, адвокат і нотар
329 E. 10th St., New York, N. Y.
Телефон: Orchard 1973.

Читайте руські книжки і газети бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила.

Не платіть готівкою! ФОНОГРАФИ!

$1.00 місячно

ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ, на малі місячні сплати по $1.00!

Вибирайте собі фонографи і рекорди з наших цінників після уподобаня!

Через 3 місяці пробуйте нашу машину, а коли вона Вас задоволить, платіть по $1.00 місячно! В противнім случаю звертаємо Вам гроші. Відвідайте нас в нашім складі, котрий є отворений щоденно, або пишіть по безплатні інформації до:

ОМЕЛЯНА ПОРАЙКА 19—

INDEPENDENT PHONOGRAPH COMPANY
101 Essex Street, D341 New York, N. Y.

ХТО СЕЙЧАС КУПИТЬ ФАРМУ-ДІСТАНЕ РОБОТУ!

В послідних днях одержала наша Компанія від одної із більших фабрик в Мілвіл лист слідуючого змісту: До EUROPEAN COLONIZATION CO., 326 Main St., Milville, N. J.

Май 23, 1914.

ДОРОГИЙ ПАНЕ!

Покликуючись на розмову з Вашим менаджером п. Матоличом, подаємо до відома, що маємо вільні місця для 150 до 200 жінок або дівчат в нашій фабриці цигар в Мілвіл. Можемо запевнити стале занятє і добрі платні, пішліть кілька стараючих ся о роботу, а дамо їм сейчас занятє. З правдивим поважанєм

SEIDENBERG & CO., Incorporated
Millville Branch.

P. S. — Платимо вже підчас науки.

May 23, 1914.

DEAR SIR: —

As per conversation with your Mr. Matolicz, we wish to state that we have positions open for 150 to 200 women & girls in our Cigar Factory at Millville, we can assure them steady employment and good wages; any applicants you will send us will be employed immediately.

Yours very respectfully,
SEIDENBERG & CO., Incorporated
Millville Branch.

P. S. we pay while learning.

РОДИМЦІ! ПОВИСШЕ ПИСЬМО ПОКАЗУЄ ВАМ НАГЛЯДНО, ЯКУ КОРИСТЬ МОЖЕ МАТИ ЧОЛОВІК, КОТРИЙ КУПИТЬ СОБІ ФАРМУ ПРИ ТАКІМ МІСТІ ЯК МІЛВІЛ. КЛИЧЕМО ПРОТЕ: СПІШІТЬ СЯ! КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! КОЛИ МАЄТЕ ВЖЕ ДОРОСЛІ ДІТИ, ТО ДЛЯ ВАС І ДЛЯ НИХ Є РОБОТИ ПОДОСТАТКОМ. МИ СЕЙЧАС ПОСТАРАЄМО СЯ ВАМ О СТАЛУ РОБОТУ. ХТО СКОРШЕ КУПИТЬ, СЕЙ ДІСТАНЕ БЛИЗШУ ФАРМУ І ЛІПШУ РОБОТУ!

РОДИМЦІ! КУПУЙТЕ ВСІ В ОДНІМ МІСЦИ, А БУДЕМ МАТИ ЧИСТУ РУСЬКУ КОЛЬОНІЮ, А З ЧАСОМ І СВОЄ ВЛАСНЕ МІСТО.

ЦІНА ФАРМИ НЕЗВИЧАЙНО НИЗЬКА! СПЛАТИ ДУЖЕ ДОГІДНІ!

ПЯТЬ-АКРОВА ФАРМА КОШТУЄ ВСЕГО $100.00. Щоби дати нагоду Землякам легко набути фарму на власність, продаємо їх на найдогіднійші сплати: ЗАДАТОК В ГОТІВЦІ ВСЕГО $20.00, А РЕШТУ РОЗКЛАДАЄМО НА МІСЯЧНІ РАТИ ПО $1.00 ВІД ОДНОГО АКРА. Хто хоче, то може купити фарми, які числять більше ніж 5 акрів. ДЛЯ ЛЮДИЙ, ЩО МАЮТЬ БІЛЬШУ ГОТІВКУ, МАЄМО НА ПРОДАЖ БОГАТО ФАРМ ВЖЕ ГОТОВИХ ВРАЗ З БУДИНКАМИ, ГОСПОДАРСЬКИМИ ЗНАРЯДАМИ І ІНВЕНТАРЕМ — В РІЖНИХ ЦІНАХ І В РІЖНИХ РОЗМІРАХ.

Перед приїздом пишіть на адресу менаджера компанії, п. Василя Матолича, 236 W. Main St., Millville, N. J. Найдогіднійші дни: субота, неділя і понеділок. Стережіть ся злих непевних і підступних агентів в голосіть ся впрост до офісів компанії.

АДРЕСА ОФІСУ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ:
THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
Drexel Building, 5th and Chestnut Sts., Philadelphia, Pa.

АДРЕСА ОФІСУ В МІЛВІЛ: 24—
THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
Millville Trust Building, 19-20 High Street, Millville, N. J.

КОНКУРЕНЦІЙНА ВІЙНА.

7 річий вартости $30.00 за $5.95

20 літна ґаранція

МИ ТРАТИМО — ЗАТО ВИ КОРИСТАЄТЕ!

З причини конкуренції знизили ми ціну на наші золоті годинки і инші річи та на жадане пішлемо кождому гарнітур, складаючий ся з 7 штук вартости $30.00 за $5.95, а іменно: 15-доларову, ґарантовану на 20 літ годинку, середної величини, мужеську або дамську, вриту, о трех копертах, гарно ґравіровану, заосмотрену в правдивий американський мехaнізм, докладно ідучу, 8-доляровий 32- або 38-калібровий ніккльований револьвер на 5 вистрілів з кутої ґранатової сталі, 3-доларову бельгійську бритву, 2-доляровий пояс до бритви, 1-доляровий камінь до бритви, 1-доляровий кубок на мило з пензлем. [illegible] штук додамо ще красний дармовис з [illegible] красно позолочену шпильку.

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ НАПЕРЕД ГРОШИЙ! Заплатите як все побачите.

Пришліть тільки свою правдиву адресу разом з тим [illegible], а ми вишлемо Вам зараз цілий той гарнітур C. O. D. через [illegible], що можете оглянути перед заплаченєм. Коли при відборі все добре оглянете і будете цілковито вдоволені, в той час заплатіть аґентови [illegible] квоту $5.95 за товар вартости $30.00, також кошта експресові, кількайцять центів. В противнім случаю не заплатите ані цента!

Користайте з сеї нагоди як найскорше! Пишіть до нас [illegible] те написати яку Вам висилати годинку, мужеську чи дамську, і який револьвер, 32- чи 38-калібрований на 5 вистрілів. Адресуйте:

UNIVERSAL COMPANY, 162 No Dearborn St., Chicago, Ill. Dept. 49 B123

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ ТОВ. „ПРОСЬВІТИ“.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ГОЛОДУЮЧИХ В ГАЛИЧИНІ.